

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут прикладної економіки і менеджменту
ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Обліку та аудиту

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**на тему: «Організація і методика обліку та аудиту фінансових
результатів діяльності підприємства
(на прикладі ПП ФІРМА «ГАРМАШ»)**

ШИФР КРМ.ОтаА.1.580-03.1.7

Здобувача: _____ Ощепков С.О

Керівник: _____ проф. Немченко В.В.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ”6“ червня 2024 р., протокол № 15.

Завідувач кафедри

обліку та аудиту _____ Валерій НЕМЧЕНКО

Одеса – 2024 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут прикладної економіки
і менеджменту ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Обліку та аудиту

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри обліку та аудиту

« ____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Ощепкова Сергія Олександровича

**Тема роботи: «Організація і методика обліку та аудиту
фінансових результатів діяльності підприємства (на прикладі
ПП ФІРМА «ГАРМАШ»)»**

1.Затверджена наказом від 06 жовтня 2023 р. наказ № 580-03

2.Термін здачі здобувачем закінченої роботи 7 червня 2024 р.

**3.Вихідні дані до роботи: Звітні дані про діяльність підприємства
за 2021-2022р.р.**

**4.Перелік питань, які потрібно розробити: Теоретичні основи
обліку та аудиту об'єкту дослідження. Фінансово-економічний
аналіз діяльності підприємства за 2021-2022 роки. Особливості
організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні
аспекти обліку і аудиту об'єкту дослідження на ньому.
Висновки та пропозиції.**

**5.Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням
обов'язкових креслень) таблиць – 30 , рисунків – 5 .**

6.Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи,
що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7.Дата видачі завдання 15 лютого 2024 р.

Керівник _____ Немченко В.В.

Завдання прийняв до виконання _____ Ощепков С.О.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	15.02.24 - 15.03.24	
2. <i>Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства</i>	16.03.24 - 21.04.24	
3. <i>Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти обліку і аудиту за напрямом кваліфікаційної роботи на ньому</i>	22.04.24- 28.05.24	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	29.05.24 - 07.06.24	

Здобувач-магістр _____ Ощепков С.О.

Керівник роботи _____ Немченко В.В.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-магістр Ощепков С.О. _____

АНОТАЦІЯ
кваліфікаційної роботи
на тему: «Організація і методика обліку та аудиту *фінансових*
результатів діяльності підприємства
(на прикладі ПП ФІРМА «ГАРМАШ»)
на здобуття ступеню вищої освіти «Магістр»

У вступі обґрунтовано актуальність вибраної теми, об'єкт і предмет дослідження, викладено організаційну і методологічну основу дослідження, інформаційне забезпечення.

У розділі 1 «Організація і методика обліку та аудиту фінансових результатів» досліджено економічну сутність, структуру, характеристику фінансових результатів, методологію їх обліку та значення аудиту для ефективного управління функціонування підприємства.

У розділі 2 «Фінансово-економічний аналіз діяльності ПП ФІРМА «ГАРМАШ»» наведена техніко-економічна характеристика основних показників діяльності підприємства, здійснений поглиблений аналіз фінансових результатів, аналіз фінансового стану, фінансової стійкості та банкрутства.

У розділі 3 «Організація і методика обліку та аудиту фінансових результатів на ПП ФІРМИ «ГАРМАШ»» досліджено питання загальної організації бухгалтерського фінансового обліку на підприємстві, розкрито методика і організація обліку фінансових результатів від різних видів діяльності. Розглянуто процес формування чистого фінансового результату, його обліку та аудиту.

У висновках зроблені теоретичні узагальнення і запропоновані рекомендації для збільшення прибутку та удосконалення організації і методики обліку та аудиту фінансових результатів на ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини	– 87
таблиць	– 30
рисуноків	– 5
додатків	– 1

Зміст

ВСТУП	5
1.ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	8
1.1 Сутність, характеристика, поняття «фінансові результати»	8
2. Методологія формування фінансового результату, та його обліку	14
1.3.Організація і методика аудиту фінансових результатів	20
2.ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПП ФІРМА «ГАРМАШ»	32
2.1 Техніко-економічна характеристика ПП ФІРМА «ГАРМАШ»	32
2.2 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	37
2.3 Загальний аналіз фінансового стану підприємства	42
2.4 Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства	55
3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПП ФІРМА «ГАРМАШ»	62
3.1 Загальна характеристика організації бухгалтерського фінансового обліку на підприємстві	62
3.2 Організація і методика обліку фінансових результатів на ПП ФІРМА «ГАРМАШ»	70
3.3 Організація і методика аудиту фінансових результатів на ПП ФІРМА «ГАРМАШ»	72
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ	88

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах, коли підприємство діє в обставинах, що вимагають швидкого прийняття обґрунтованих управлінських рішень, виникає необхідність у об'єктивній, достовірній та неупередженій інформації про отримані фінансових результатів діяльності. Облік фінансових результатів є важливою ділянкою облікового процесу, оскільки використовуються дані різних форм доходу діяльності підприємства. Наскільки законно і достовірно відображена інформація облікового процесу може бути забезпечена проведенням незалежної аудиторської перевірки. Таким чином, вибрана тема для дослідження є зараз актуальною. Тому важливе вибір методології обліку фінансових результатів і, відповідної методики аудиту облікового процесу фінансових результатів з метою досягнення зростання ефективності діяльності підприємства..

Інформаційною базою дослідження є Нормативні та законодавчі документи, такі як НП(С)БО 1, П(С)БО 15 «Доходи», П(С)БО 16 «Витрати», закон України «Про бухгалтерській облік та фінансову звітність», Податковий кодекс України та інші, статистичні матеріали, наукові роботи вітчизняних і іноземних авторів, фінансова та статистична звітність за 2021 – 2022 роки ПП ФІРМА «ГАРМАШ».

Проблемою дослідження обліку фінансових результатів на підприємствах ретельно досліджені у працях відомих вітчизняних учених, зокрема І.О. Белого, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Дем'яненка М.Я., В.М. Жук, Ковальчук М.І., Кужельного М.В., Лавріненко Л.І., Ю.Я. Литвин, Мних Є.В., Моссаковського В.Б., В. Г. Лінник, В. В. Сопко, Л. К. Сук, П.Т. Саблука, Ткаченко Н.М., Л.С. Шатковської, В.О. Шевчук, В.П. Ярмоленко та інш.

Разом з тим, національні стандарти бухгалтерського обліку не завжди відповідають новим вимогам виробництва. В тому числі залишаються нез'ясованими питання обліку фінансових результатів, де має місце

неузгодженість фінансового, управлінського та податкового обліку на рівні підприємства.

Різні неточності в обліку як раз призвано щодо залучення незалежного аудиту. Організаційні і методичні питання, пов'язані з аудитом діяльності і, зокрема, аудитом фінансових результатів, вирішували такі науковці як Г.М. Давидов, Н.І. Дорош, В.В. Немченко, О.А. Петрик, О.Ю. Редько, В.В. Рядська, Н.С. Шалімова та ін.

Тому об'єктивно існує необхідність у подальшому вивченні та дослідженні проблем організації і методики обліку та аудиту фінансових результатів. Саме цим зумовлене обрання теми роботи дослідження й саме це підтверджує її актуальність.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних та практичних аспектів організації та методики обліку та аудиту фінансових результатів діяльності підприємства, а також на підставі проведеного дослідження розробити пропозиції до удосконалення організації і методики обліку та аудиту фінансових результатів па ПП ФІРМА «ГАРМАШ».

Для досягнення вказаної мети були поставлені наступні **завдання**:

- визначення кількісних і якісних параметрів фінансового результату: прибуток чи збиток;
- формування даних щодо фінансових результатів для потреб складання фінансової звітності й податкових декларацій;
- інформаційне забезпечення порядку розподілу фінансового результату;
- аудиторська перевірка повноти даних про результати фінансової діяльності підприємств;
- перевірка коректності класифікації доходів і витрат;
- встановлення законності процедур оформлення господарських операцій в первинних облікових документах;

- встановлення достовірності відображення фінансових результатів у фінансовій звітності

Об'єктом дослідження є фінансовий результат діяльності ПП ФІРМА «ГАРМАШ».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти організації і методики обліку та аудиту фінансових результатів підприємстві.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використовувалися такі методи дослідження: аналізу, синтезу та класифікації для деталізації і вивчення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи (сутність, склад та класифікація результатів діяльності); синтез для узагальнення аспектів методики фінансового обліку та аудиту; статистичні методи, розрахунки, абсолютних та відносних величин, порівняння для аналізу структури доходів і витрат підприємства за видами діяльності;

Наукова новизна одержаних результатів кваліфікаційної роботи є визначення тенденцій впливу окремих видів доходів і витрат на чистий фінансовий результат з одночасним проведенням аудиту його формування.

Апробація результатів роботи. Основні теоретичні та практичні результати дослідження відображені в співавторстві наукової статті Ощепков О.П., Магденко С.О., Ощепков в С.О. Аналіз динаміки формування фінансових результатів в сучасних умовах на підприємствах м'ясопереробної галузі. *Інфраструктура ринку*. Випуск № 77. 2024. С. 14 – 19. А також результати дослідження доповідалися на науковій конференції здобувачів вищої освіти 26-29 березня 2024 р. та отримали позитивну оцінку

Загальна структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст роботи становить 87 стор., містить 30 таблиць на 28 стор., 5 рисунків на 5 стор., 1 додаток, список використаних джерел з 48 найменування на 5 стор.

1.ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1 Сутність, характеристика, поняття «фінансові результати»

Характерною особливістю сучасного розвитку економіки України, розвитку ринкових відносин вимагає формування відповідної системи бухгалтерського обліку та аудиту, центральними елементами яких є доходи, витрати і фінансові результати. Основною метою будь-якого підприємства в ринкових умовах є задоволення потреб споживача і, за цієї умови, отримання прибутку. Не тільки розмір прибутку, але й рівень його прибутковості, одержання максимального прибутку при мінімальних витратах з паралельним підвищенням якості обслуговування споживачів. Забезпечення фінансово-економічного розвитку та фінансової стабільності підприємства в умовах конкуренції, забезпечення його платоспроможності залежить від позитивного фінансових результатів його діяльності, тобто отримання прибутку.

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідна достовірна інформація про результати діяльності, сформована з урахуванням специфіки господарювання підприємств та їх організаційної структури.

Насамперед, це стосується об'єктивної інформації щодо витрат та доходів, як визначальних складових фінансових результатів. У процесі реформування системи бухгалтерського обліку в Україні зазнали істотних змін методологічні засади формування, обліку й відображення у звітності фінансових результатів звітного періоду з орієнтацією на концептуальні основи і принципи визнання доходів та витрат. Проте, це не забезпечило створення цілісної системи формування показників фінансового результату та відображення їх у фінансовій звітності.

Як ми вже відмітили, рівень ефективності господарської діяльності будь-якого підприємства характеризують фінансові результати, одержані внаслідок цієї діяльності, які можуть бути як прибутки, так і збитки. Категорія «фінансові результати» враховує обидві сторони інтегрованого завдання:

скільки отримано і якою ціною досягнуто [4, с. 61].

Прибуток розглядають не тільки як результативний, але й оціночний показник діяльності підприємств. Він стає метою діяльності підприємства, головною умовою його ділової активності та подальшого розвитку, ефективного здійснення своїх функцій на споживчому ринку відповідно до попиту на продукцію яку виготовляє підприємство. Прибуток розглядається як дохід на вкладений капітал в той чи інший вид бізнесу, прибуток розмежовується на до оподаткування і на чистий прибуток після оподаткування розмір якого буде впливати як джерело формування фінансових ресурсів як на мікро-, так і на макрорівнях. Різні підходи авторів сутності фінансовий результат» наведені в таблиці 1.1

Таблиця 1.1 – Тракткування поняття «Фінансові результати» з точки зору різних науковців [31].

Науковець	Сутність поняття
Бутинець Ф. Ф.	Прибуток або збиток організації. Співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті
Борисов А. Б.	Підсумки господарської діяльності підприємства або його підрозділів, приріст (зменшення) вартості власного капіталу. Визначаються шляхом співставлення витрат з отриманими доходами
Кондраков Н.П.	Відображає зміну власного капіталу за визначений період в результатів виробничо-фінансової діяльності підприємства
Скасюк Р. В.	Якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства
Загородній А. Г. Вознюк Г. Л.	Різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час. Приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді.
Опарін В. М.	Перевищення доходів над витратами становить прибуток, зворотне явище характеризує збиток. Зіставлення регламентованих податковим законодавством доходів і витрат
Пушкар М. С.	Прибуток або збиток, отриманий в результаті господарської діяльності
Мочерний А.Д.	Грошова форма підсумків господарської діяльності організації або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках
Лондар С. Л., Тимошенко О.В.	Приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворюється в процесі його підприємницької діяльності за звітний період
Чебанова М. С., Василенко С. С.	Прибуток або збиток, одержаний від діяльності підприємства
Худолій Л. М.	Зіставлення доходів і витрат, регламентованих податковим законодавством
Ткаченко Н. М.	Доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності

З огляду на поставлені цілі, можна створити безліч класифікацій. До найбільш поширених ним віднесено такі ознаки класифікації: за типом фактів господарської діяльності: операції і події; за періодами: минулі, поточні, майбутні; по відношенню до балансу: капіталізовані і некапіталізовані; за еластичністю: перемінні і постійні; за методикою розподілу: комплексні і ідентифіковані; по очікуванню: ординарні і екстраординарні; за стадіями: виробництва, обігу, розподілу, споживання; за видами витрат: матеріали, заробітна плата, амортизація, накладні витрати; за відношенням до грошових коштів: монетарні немонетарні; за значимістю: суттєві і несуттєві [7, с.34].

Зазначені класифікації в сукупності відображають складне переплетіння інтересів осіб, які беруть участь у господарській діяльності та прийнятті управлінських рішень.

Різні групи користувачів потребують різної інформації. У цьому зв'язку загальну сукупність усієї обліково-аналітичної інформації про витрати з урахуванням запитів користувачів слід по-різному класифікувати та відображати в обліку також по-різному.

Розгляд різних підходів до характеристики «фінансовий результат», більшість авторів зводять власні думки до розкриття категорії прибуток, його формування, розподілу та використання.

Тобто прибуток є основним рушійним стимулом розвитку ринкової економіки. Саме його високий рівень свідчить про привабливість підприємств тієї чи іншої галузі з погляду віддачі від вкладення інвестицій і змушує капітали мігрувати. В сучасних умовах глобалізації, коли капітали вільно «перепливають» з однієї країни в іншу, перебудовуючи структуру національної економіки кожної з країн, прибуток привертає увагу не тільки практиків, а й теоретиків. Саме тому, у процесі розвитку економічної теорії визначення понять «прибуток» і «збиток» постійно вдосконалювалося.

Податкове законодавство ототожнює поняття «фінансові результати» та «прибуток». Статтею 134 Податкового кодексу України передбачено, що

прибуток визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду [3].

Вивчення нормативно-правової бази України, дає змогу зазначити, що в законодавстві не розглядається сутність саме поняття «фінансові результати». Зокрема, в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» обґрунтовано лише сутність дефініцій «прибуток» та «збиток». Саме це і спричиняє розмитість у визначенні сутності, ролі та значення фінансових результатів. Згідно НП(С)БО 1, прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. А збитки – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійсненні ці витрати [1].

Враховуючи складність визначення сутності прибутку, розглянемо основні його характеристики:

- 1) прибуток являє собою форму доходу підприємства, яке здійснює певний вид діяльності;
- 2) категорія прибутку нерозривно пов'язана з категорією капіталу, оскільки прибуток є формою доходу підприємства, яке здійснює капіталовкладення для
- 3) прибуток характеризує не весь доход, отриманий в процесі підприємницької діяльності, а тільки ту частину доходу, яка залишається за вирахуванням витрат на здійснення даної діяльності;
- 4) прибуток є вартісним показником, що виражений в грошовій формі [7].

Прибуток – це те, що дає можливість підприємствам використовувати соціальні і економічні функції при розробці механізму управління підприємством.

Досить важливо відзначити, механізм розподілу прибутку підприємства через податкову систему дозволяє поповнювати дохідну частину державного бюджету, що дає можливість державі здійснювати заплановані програми

розвитку економіки.

Прибуток характеризує ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою та інвестиційною. Він становить основу економічного розвитку підприємства і зміцнення його фінансових відносин з партнерами.

Сам процес формування фінансового результату, чистого прибутку або чистий фінансовий результат після оподаткування проходить ряд етапів його перетворення. Починаючи отримання валового прибутку після реалізації і отримання чистого доходу. Наступний етап, це отримання фінансового результату від основної операційної діяльності, та фінансовий¹ результат від іншої операційної діяльності, дає нам загальний результат від операційної діяльності. Разом з тим, існують ще інші види діяльності підприємства. До них відносять фінансову діяльність, інвестиційну діяльність та іншу діяльність.

Для розкриття суті та поняття фінансових результатів на промислових підприємствах розглянуто основні характеристики прибутку підприємств і його вплив на розвиток економічних процесів, що здійснюються на цих підприємствах (рис.1.1).

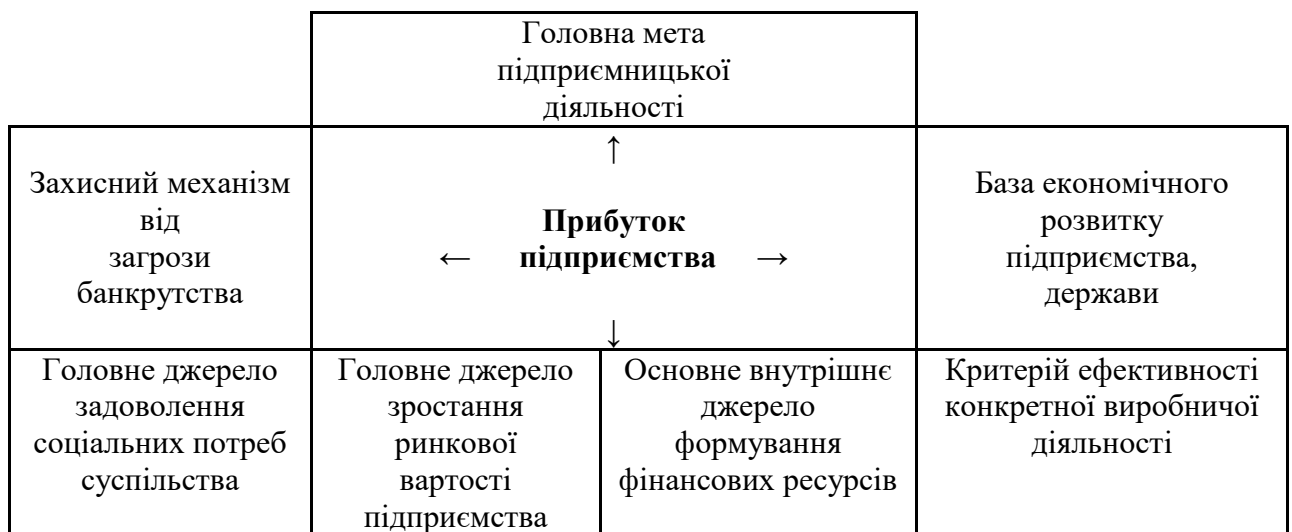

Рис. 1.1. Загальна характеристика прибутку підприємства [7]

Крім підприємницького прибутку в економічній літературі [1, 2, 7] розглядаються й інші види прибутку (бухгалтерський; економічний; емісійний; капіталізований; нормальний; плановий; на акцію; реінвестований; чистий; біржовий; валовий; додатковий; мінімальний; монопольний; фінансовий).

Отож, на основі цього, нами сформульовано загальне визначення прибутку. Прибуток – це перетворена, похідна форма додаткової вартості, яка з кількісного аспекту є різницею між ціною продажу продукції (товарів) і витратами діяльності підприємства. Як перетворена форма додаткової вартості, прибуток – результат усього авансованого капіталу, факторів виробництва. Такими факторами в сучасних умовах західна економічна наука називає працю, капітал (засоби виробництва), землю, діяльність управлінського апарату з організації виробництва, підприємницьку діяльність (щодо нових комбінацій техніки і технології, створення нових товарів, освоєння нових джерел сировини, впровадження досягнень НТП), а також ризик, інформацію тощо.

Таким чином, визначення фінансових результатів діяльності будь-якого підприємства залежить від методології їх формування і обліку. Існуючі недоліки методології бухгалтерського обліку доходів і витрат зумовлюють те, що фактично ані в фінансовій, ані в податковій звітності не відображається реальна сума прибутку чи збитку. Це зв'язане з тим, що різні нормативні документи, які характеризують теж саме явище, розробляються різними державними структурами: нормативні документи, що регулюють фінансовий облік розробляє Міністерство фінансів України, а рекомендації та інструкції з організації податкового обліку – Державна фіскальна служба України [2, с. 108].

Разом з тим, важливим моментом є обчислення прибутку, яке є одним із найважливіших питань методології бухгалтерського обліку. Алгоритм визначення фінансового результату для підприємств передбачений П(С)БО 3

«Звіт про фінансові результати» [11].

Обчислення прибутку буде впливати на його розподіл, тому як розподіл прибутку буде впливати на майбутній фінансовий результат діяльності підприємства. Тому важливо враховувати цей процес наступним чином.

Для вдосконалення формування прибутку підприємства та економічного обґрунтування його потреби, необхідно враховувати розподіл прибутку наступним чином:

- Визначення потреби у прибутку за напрямками використання.
- Визначення пріоритетності у використанні прибутку за окремими його напрямками.
- Балансування потреби у прибутку за напрямками його використання з можливостями його отримання від господарської діяльності.
- Оптимізація розміру коштів, спрямованих на фонд споживання, який забезпечує матеріальне стимулювання на підвищення продуктивності праці, наслідком якої є збільшення розміру прибутку в майбутні періоди розрахунок оптимального фінансового розміру цільових фондів: резервного, страхового та інш.
- складання детального плану використання та розподілу прибутку підприємства з визначеними датами та конкретним кошторисом;
- проведення чіткого контролю над виконанням поставлених завдань у плані використання та розподілу прибутку [14, с. 127].

1.2. Методологія формування фінансового результату та його обліку

Узагальнюючою формою фінансової звітності, в якій формуються фінансові результати, включаючи промислові підприємства, є форма №2 «Звіт про фінансові результати», який складають відповідно до затвердженого П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати». Важливо відзначити, що згідно

класифікації, передбаченої даним П(С)БО 3, критерієм формування прибутку (збитку) є його визначення фінансового результату за окремими видами діяльності підприємства. Формування фінансових результатів зводиться до визначення прибутку або збитку за видами діяльності - звичайної й надзвичайної. Збиток – це перевищення суми витрат доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Звичайна діяльність характеризує будь яку діяльність підприємства, які її забезпечують за рахунок операцій, або виникають наслідки цих операцій.

Таким чином, цей процес формування загального фінансового результату від звичайної діяльності буде складати:

- фінансовий результат від операційної діяльності – П(З)од
- фінансовий результат від фінансової діяльності – П(З)фд
- фінансовий результат від інвестиційної діяльності - П(З)ід
- фінансовий результат від іншої діяльності - П(З) інш. д.

Додатково фінансовий результат від надзвичайної діяльності – П(З) н.д.

Надзвичайна діяльність виникає в результаті надзвичайного стану, таких як стихійне лихо, зараз війна, техногенні катастрофи, пожежі та інші події.

Разом чистий фінансовий результат буде дорівнюватись:

$$\text{ЧФР} = \text{П(З)од} + \text{П(З) фд} + \text{П(З) ид} + \text{П(З) інш. д.} + \text{П(З) н.д.} \quad (1.1)$$

Відповідно Інструкції про застосування Плану рахунків визначення фінансових результатів проводиться через закриття субрахунків за окремими видами діяльності на синтетичному рахунку 79 «Фінансові результати», одночасно з визначенням кінцевого сальдо, яке списують на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Синтетичний рахунок 79 «Фінансові результати» у своєму складі містить чотири субрахунки, в яких відображені фінансові результати різної діяльності: 79.1 «Результат операційної діяльності», 79.2 «Результат фінансових операцій», 79.3 «Результат іншої звичайної діяльності» та 79.4 «Результат надзвичайних подій».

Загальноприйнятим є те, що за дебетом рахунку 79 «Фінансові результати» відображують суму нарахованого податку на прибуток, що списується із рахунку 98 «Податки на прибуток». При нарахуванні останнього необхідно попередньо визначити на основі додаткових розрахунків суму податку на прибуток (окремо від звичайної діяльності та надзвичайних подій).

Досить проблемний питанням на наш погляд є відсутність в інструктивних матеріалах з бухгалтерського обліку порядку віднесення податку на прибуток від звичайної діяльності (субрахунок 98.1) на фінансові результати – на конкретні субрахунки рахунку 79. Згідно чинного законодавства порядок ведення обліку на рахунку 79 «Фінансові результати», на якому накопичується інформація про фінансові результати від звичайної діяльності та надзвичайних подій, не дає можливості оперативного, повного об'єктивного висвітлення результатів господарської діяльності [11].

Для узагальнення інформації від різних видів доходу використовують активний синтетичний рахунок 7 класу «Доходи і результати діяльності» По кредиту рахунку

Розглянемо рахунок 70 «Доходи від реалізації», який має три субрахунки:

701 – Дохід від реалізації готової продукції»;

702 – «Дохід від реалізації товарів»

703- «Дохід від реалізації робіт, послуг»

На цих субрахунках облік ведеться зі всіма податками, зборами, без врахування знижок. Інший операційний дохід формується на синтетичному рахунку 71 «Інший операційний дохід» . На цьому рахунку відображаються операції, які входять до складу реалізації іноземної валюти⁰, інших оборотних активів, оренди, штрафи, пеня, неустойки, списання кредиторської заборгованості.

На кредит рахунку № 73 «Інші фінансові доходи», Кредит 74 «Інші доходи» та рахунок 75 «Надзвичайні доходи». Кожен рахунок має багато субрахунків, які характеризують різноспрямовану господарську діяльність.

Як було раніше розглянуто, що дев'ятий клас рахунків тісно зв'язане з сьомим класом рахунків. Витрати діяльності тісно обліковуються на дебеті рахунку дев'ятого класу» Витрати діяльності» Так рахунок 90 «Собівартість реалізації» має субрахунки:

- 901 – «Собівартість реалізації готової продукції»
- 902 – Собівартість реалізованих товарів»
- 903 – «Собівартість реалізованих робіт, послуг»

Для формування фінансових результатів важливе значення мають: «!Загальновиробничі витрати» - рахунок 91 за видами витрат;
«Адміністративні витрати» рахунок 92;
«Витрати на збут» - рахунок 93;
«Інші операційні витрати» - рахунок 94
«Фінансові витрати» - рахунок 95.

Кореспонденція рахунків з обліку фінансових результатів наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.Кореспонденція рахунків з обліку фінансового результату

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	На результат операційної діяльності віднесено собівартість реалізації	79	90
	Загальновиробничі витрати	79	91
	Адміністративні витрати	79	92
	Витрати на збут	79	93
	Доходи від реалізації	70	79
	Інший операційний дохід	71	79
2	Відображено податок на прибуток	79	98
3	Визначено:		
	нерозподілений прибуток	79	44
	непокритий збиток	44	79

Визначений фінансовий результат за рахунком 79 «Фінансові результати» переносять на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», при цьому дебетують рахунок 79 «Фінансові результати» і

кредитують рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» [18]. Безпосередньо за даними форми № 2 «Звіт про фінансові результати» можуть бути розраховані також показники фінансових результатів:

Прибуток (збиток) від фінансових та інших операцій.

Прибуток, що залишається в розпорядженні організації після сплати податку на прибуток та інших обов'язкових платежів (чистий прибуток).

Валовий дохід від реалізації товарів, продукції, робіт, послуг.

У формі № 2 «Звіт про фінансові результати» за всіма переліченими показниками наводяться також порівняльні дані за аналогічний період минулого періоду.

Розмір та характер прибутків і збитків за кожний період діяльності підприємства є найважливішими підсумковими показниками їх роботи, тому при їх визначенні слід користуватися, на нашу думку, логічною схемою (рис.1.2).

Валовий прибуток (збиток) (рядок 2090 або 2095)	==	Чистий дохід (рядок 2000) - Собівартість реалізованої продукції (рядок 2050)
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток – рядок 2190, збиток – рядок 2195)	==	Валовий прибуток (рядок 2090) + Інші операційні доходи (рядок 2120) – Адміністративні витрати (рядок 2130) – Витрати на збут (рядок 2150) – Інші операційні витрати (рядок 2180)
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток – рядок 2290, збиток – рядок 2295)	==	Фінансовий результат від операційної діяльності (рядок 2190) + Дохід від участі в капіталі (рядок 2200) + Інші фінансові доходи (рядок 2220) + Інші доходи (рядок 2240) – Фінансові витрати (рядок 2250) – Втрати від участі в капіталі (рядок 2255) – Інші витрати (рядок 2270)
Чистий прибуток (рядок 2350, збиток – рядок 2355)	==	Фінансовий результат до оподаткування (рядок 2290) – Витрати (дохід) з податку на прибуток (рядок 2300) – Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування (рядок 2305)

Рис. 1.2 . Алгоритм визначення фінансового результату підприємства [14]

Організаційно-методологічні підходи до обліку витрат, доходів і результатів діяльності сконцентровано увагу на дослідженні методологічних засад визнання і обліку доходів згідно з вимогами П(С)БО 15 "Дохід" і витрат згідно з П(С)БО 16 "Витрати». , які дозволяють провести організацію обліку фінансових результатів є класифікація доходів і витрат. Визнані доходи класифікуються в бухгалтерському обліку згідно з вимогами положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" за такими групами: а) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); б) інші операційні доходи; в) фінансові доходи; г) інші доходи; д) надзвичайні доходи [10]. Далі в стандарті вказано, що склад доходів, віднесених до відповідної групи, встановлено положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати". Втім, необхідно наголосити, що, згідно з положенням, доходи класифікують за такими групами: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; дохід від участі в капіталі; інші фінансові доходи; інші доходи; надзвичайні доходи. Це означає, що встановлена П(С)БО 15 "Дохід" і П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати" класифікація доходів за групами не збігається, саме тому ми пропонуємо уточнену класифікацію доходів [10, 11]. Запропонована класифікація доходу за джерелами отримання збігається з підходами визнання доходу згідно з П(С)БО 15 "Дохід" і відповідає економічній сутності господарських операцій і класифікації доходів за групами, зокрема:

1. Дохід, отриманий внаслідок продажу активів;
 2. Дохід отриманий внаслідок використання активів іншими сторонами – дохід від участі в капіталі і дохід, отриманий внаслідок інвестиційної діяльності;
 3. Інші доходи, які отримані внаслідок певних подій і не пов'язані з господарською діяльністю
- Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначає положення (стандарт) бухгалтерського обліку

16 "Витрати" [4]. Аналіз сукупності методичних засад щодо класифікації витрат засвідчив, що організація і методика обліку потребує вдосконалення за окремими напрямками, зокрема: необхідність уточнення підходів щодо віднесення витрат до конкретної їх складової, уточнення і конкретизація методичних засад класифікації та обліку витрат звітного періоду, забезпечення витрат наступних періодів, витрат майбутніх періодів.

1.3.Організація і методика аудиту фінансових результатів

Аудит фінансових результатів передбачає перевірку аудитором кінцевих результатів діяльності та їх впливу на фінансовий стан підприємства. Метою аудиту є перевірка правильності і точності обліку фінансових результатів та формування фінансових звітів, а також дотримання вимог нормативно-правової бази, яка його регулює.

При проведенні перевірки аудитор має керуватися нормативно-правовою базою, яка включає наступні документи:

- Кодекси та Закони України (зокрема, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, законодавство України, що регулює бухгалтерський облік і аудиторську діяльність [2]);

- НП(С)БО (зокрема НП(С)БО 15 «Дохід» [10], НП(С)БО 16 «Витрати» [4]) та Міжнародні стандарти аудиту (МСА) [23];

- Нормативні документи на рівні підприємства (облікова політика, робочий план рахунків тощо).

У Законі України «Про аудиторську діяльність» дається визначення, згідно з яким «аудит — це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку первинних документів та іншої фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти та відповідності чинному законодавству і встановленим нормативам» [2].

У свою чергу, М. Білуха доводить, що «зміст аудиторського контролю

охоплює, з одного боку, прогнозування економічної активності суб'єктів підприємницької діяльності, а з іншого — контроль їх фінансово-господарської діяльності» [20, с. 35].

Разом з тим, однозначного трактування аудиту серед вчених немає. Теоретичним основам аудиту фінансових результатів присвячено багато робіт вітчизняних і зарубіжних авторів. Організаційні і методичні питання, пов'язані з аудитом діяльності і, зокрема, аудитом фінансових результатів, вирішували такі науковці як Г.М. Давидов, Н.І. Дорош, В.В. Немченко, О.А. Петрик, О.Ю. Редько, В.В. Рядська, Н.С. Шалімова та ін.

У дослідженнях також приділяється увага детальному розгляду окремих аспектів організації аудиту фінансових результатів, зокрема, питанням удосконалення організаційно- методичних аспектів аудиту витрат, доходів, результатів діяльності підприємства, інформаційного забезпечення процесу аудиту фінансових результатів, визначення типових помилок в обліку фінансових результатів, перевірки облікової політики щодо положень, пов'язаних з визначенням фінансових результатів [23].

Узагальнюючі різні підходи, можемо казати, що аудит є одна із форм фінансового контролю, якій надає оцінку результатам фінансової діяльності суб'єкта господарювання за даними бухгалтерського обліку, а також надання аудиторських послуг, консультацій з питань бухгалтерського, фінансового та управлінського обліку, фінансової звітності, оподаткування, та інших видів економіко-правового забезпечення ефективної господарської діяльності.

Метою аудиту фінансових результатів є перевірка і підтвердження реальності і достовірності показників Звіту про фінансові результати та їх використання, встановлення вірогідності даних первинних документів щодо визначення доходів та формування фінансових результатів, повноти та своєчасності відображення первинних даних в облікових регістрах, відповідності методики обліку доходів від реалізації, інших операційних, фінансових та інвестиційних доходів, надзвичайних доходів чинним нормативним

документам.

Початкова діяльність аудитора починається з визначення завдань аудиторської перевірки, приклад завдання наведено на рис.1.3.

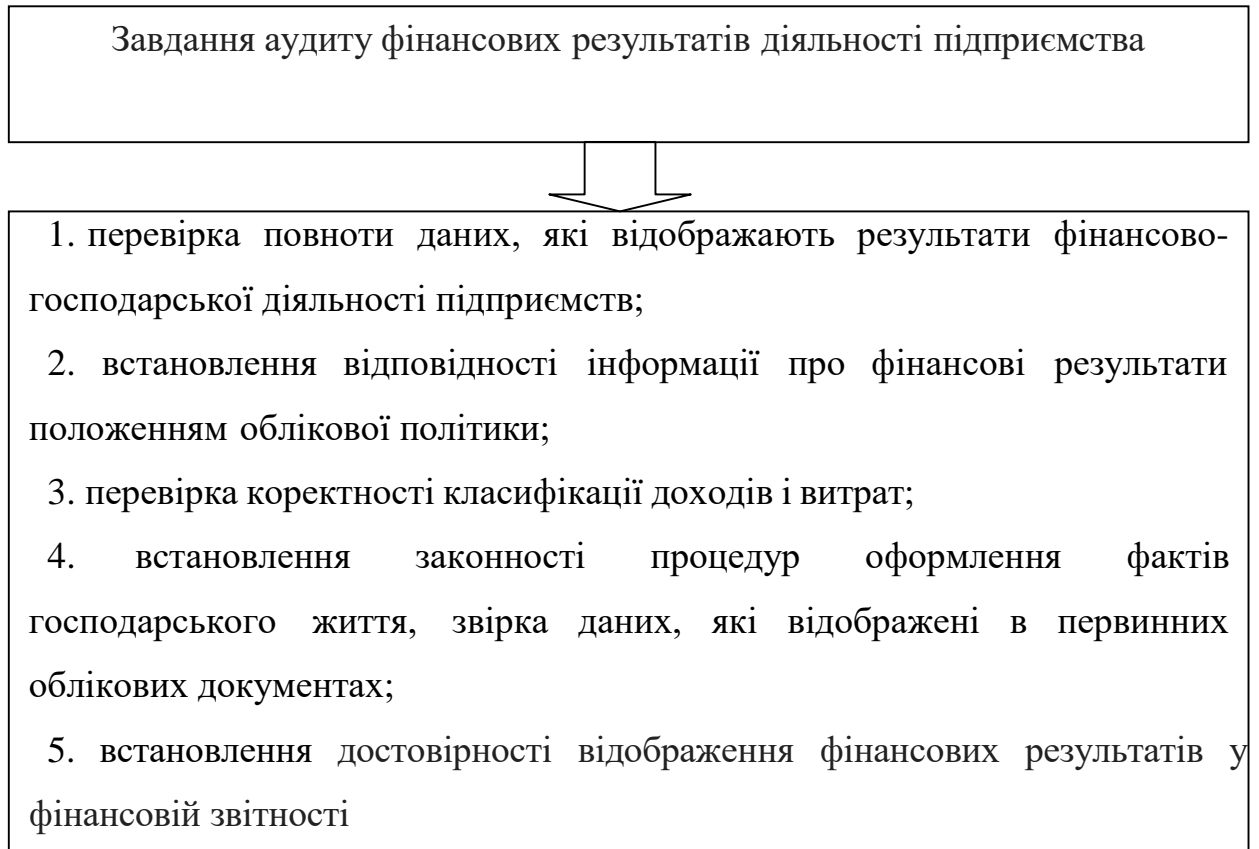

Рис.1.3 Завдання аудиту фінансових результатів

При здійсненні аудиту фінансових результатів аудитором використовується така методика, яка враховує особливості його діяльності та забезпечить формування об'єктивного аудиторського звіту. Існує ряд підходів щодо методики аудиту, які розкривають різноманітні підходи, враховуючі завдання проведення аудиту (рис. 1.3).

Організація проведення аудиту передбачає дотримання аудитором окремих послідовних етапів, які передбачають організаційну, підготовчу, технологічну та заключну стадії. Основні заходи організаційної та підготовчої стадії аудиту фінансових результатів діяльності підприємства представлено в табл.1.3.

Таблиця 1.3 – Початковий етап проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємства

Назва стадії	Найменування заходів
Організаційна стадія	Попереднє ознайомлення аудитором з замовленням потенційного клієнта для визначення трудомісткості та оцінки аудиторського ризику
	Відправлення аудитором (аудиторською фірмою) листа зобов'язання
	Укладання договору про проведення аудиту
Підготовча стадія	Процес формування аудиторської групи
	Обговорення та вирішення залучення сторонніх спеціалістів, якщо є в цьому необхідність
	Складання загальної стратегії та плану аудиту
	Розробка програми та графіку аудиту

Загальний план проведення аудиторської перевірки фінансових результатів (табл.1.4) повинен включати в себе три основних етапи, які, в свою чергу, включають в себе певні завдання та перелік аудиторських процедур.

Таблиця 1.4 Загальний план проведення аудиторської перевірки фінансових результатів

Етапи	Мета і завдання	Перелік процедур	Робоча аудиторська група
1	2	3	4
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, оцінка системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку	Визначення аудиторського ризику, суттєвості, планування аудиту витрат за елементами, обмін листами, укладанням договору, ознайомлення з діяльністю підприємства: опитування, тестування	Керівник, члени робочої групи
Основний	Первинний аудит	Перевірка законності, достовірності та правильності оформлення первинних документів	Члени робочої групи
	Аудит доходів підприємства	Перевірка умов визначення доходу, визначення суттєвості групи доходів Перевірка достовірності господарських операцій, які призвели до одержання доходів в процесі звичайної діяльності	
Основний		Перевірка відповідності відображених доходів інформації, узагальненій на відповідних рахунках бухгалтерського обліку	Члени робочої групи
		Перевірка наявності відповідних первинних документів на відвантажену продукцію та надані послуги	
	Аудит витрат підприємства	Перевірка правильності та вчасності відображення доходів у річній фінансовій звітності Перевірка наявності відповідних розпорядчих документів	Член і робочої групи

Продовження таблиці 1.4.

		Перевірка правильного віднесення витрат та правильності оформлення первинних документів	
		Перевірка організації ведення аналітичного обліку витрат на підприємстві, перевірка відповідності записів аналітичного та синтетичного обліку у звітності	
		Перевірка правомірності і своєчасності внесення витрат до складу собівартості продукції	
		Перевірка правильності відображення в обліку витрат в фінансовій звітності	
	Аудит фінансових результатів	Перевірка правильності визначення фінансового результату в річній звітності підприємства	
		Перевірка правильності визначення та відображення податку на прибуток підприємства	
		Перевірка правильності формування та розподілу прибутку	
Заключний	Підготовка аудиторського висновку та складання аудиторського звіту	Здійснення процедур систематизації та обґрунтування отриманої інформації, підтвердження або спростування інформації про рівень доходів і фінансових результатів діяльності в аудиторському висновку	Керівник, члени робочої групи

Першим кроком проводиться візуальна перевірка установчої документації та первинної документації, пов'язаної з отримання доходів від діяльності підприємства, документів, які підтверджують витрати підприємства, облікових регістрів, фінансової звітності. Здійснюється перевірка відповідності ведення документації чинним нормативним законодавчим актам, оцінка системи внутрішнього контролю.

Другим кроком здійснюється перевірка реальності проведення тих чи інших господарських операцій, а саме наявність договорів та законність проведення операцій.

Третім кроком аудитором вивчаються елементи облікової політики суб'єкта господарювання з питань доходів і фінансових результатів; суттєвість

конкретних груп доходів в загальному обсязі доходів; достовірність операцій з обліку доходів і фінансових результатів; записи в первинних документах, регістрах обліку та звітності за доходами і фінансовими результатами; інформація про доходи та фінансові результати, що знайшла відображення в попередніх перевірках.

Четвертим кроком вивчаються організаційно - технологічні особливості клієнта, дотримання вимог облікової політики підприємства щодо відображення в обліку витрат, перевірка достовірності показників собівартості продукції, перевірка організації аналітичного обліку витрат підприємства; записи в первинних документах, регістрах обліку та звітності за витратами.

П'ятим кроком потрібно визначити відповідність розрахунку фінансового результату у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, правильність та своєчасність нарахування податку на прибуток, правильність використання прибутку згідно розпорядчих документів.

Шостим кроком за допомогою аналітичних методів перевіряють показники звіту про фінансові результати для виявлення тих ділянок звітності, де аудиторський ризик є найвищим, що є характерним для виявлення помилок в обліку та звітності або можливості шахрайства.

Підсумки заносяться в робочі документи і служать підставою для формування аудиторських висновків, складається пробний звіт про фінансові результати та порівнюються дані зі звітом клієнта, проводиться аналіз відхилень та складається довідка про фінансову стійкість і платоспроможність підприємства.

Наступний крок – це визначення джерел, які забезпечать аудиторську перевірку, які наведені на рисунку 1.4.

Джерела аудиту фінансових результатів діяльності підприємства	
1. Базові документи, які регламентують методику обліку фінансових результатів та позаоблікові документи	Наказ про облікову політику; Робочий план рахунків; Протоколи зборів акціонерів
2. Первинні документи з обліку фінансових результатів	Документи, які підтверджують обґрунтованість записів в бухгалтерському обліку, що впливають на величину доходів, витрат та фінансових результатів
3. Регістри синтетичного та аналітичного обліку	Журнали; Відомості
4. Фінансова звітність	Звіт про фінансові результати Баланс (Звіт про фінансовий стан) Примітки до річної фінансової звітності
5. Податкова звітність	Податкова декларація з податку на прибуток підприємств
6. Нефінансова звітність	Звіт про управління, Звіт зі сталого розвитку, Інтегрована звітність

Рис. 1.4. Джерела аудиту фінансових результатів

Процес проведення аудиту здійснюється рядом етапів, кожен із котрих вирішує окремі питання фінансових результатів діяльності підприємства.

На першому етапі проводиться ознайомлення з особливостями в якій працює дане підприємство, специфікою виробничої діяльності підприємства і технологією виробництва продукції, виробничою структурою підприємства, за допомогою таких методичних приймів та способів, як: спостереження,

обстеження та опитування.

Отримані в ході першого етапу матеріали необов'язкове заносити до робочих документів аудитора. Але отримані знання можуть допомогти аудитору краще зрозуміти нетипові ситуації у бухгалтерському обліку підприємства. Другим етапом аудиторської перевірки фінансових результатів діяльності підприємства є оцінка ризику.

Аудиторський ризик — це ймовірність того, що фінансова звітність підприємства може містити невиявлені суттєві помилки її достовірності або містить суттєві спотворення, коли насправді вони відсутні.

Тому необхідно при вивченні власного ризику на рівні фінансової звітності перевірити чесність персоналу, що здійснює керівництво і відповідає за підготовку та складання звітності; можливість наявності зовнішнього впливу на керівництво.

На третьому етапі аудиту фінансових результатів діяльності підприємств складається план аудиторської перевірки. Планування пропонуємо здійснювати у такій послідовності:

- збір інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства, що підлягає перевірці, включаючи його стан по галузі та на ринку;
- аналіз основних економічних показників;
- перевірка взаємоузгодженості показників фінансових звітів;
- оцінка аудиторського ризику;
- оцінка стану системи внутрішнього контролю;
- складання плану та програми перевірки.

На цьому етапі важливою є оцінка стану облікової системи і внутрішнього контролю, які будуть впливати на планувати подальшої роботи аудитора.

Тобто на цьому етапі аудиторська перевірка безпосереднє зв'язана з визначенням мети, завдань, відповідальності та обов'язків аудитора. У результаті планування аудиту складається програма аудиту, яка включає наступні підходи до розробки програми здійснення перевірки:

- бухгалтерський – розробка програми аудиту господарських операцій, оборотів і сальдо за рахунками бухгалтерського обліку;
- юридичний – передбачає різнобічне вивчення нормативно-правових питань, які регулюють діяльність підприємства;
- галузевий – враховує галузеву належність підприємства, яке перевіряється.

На цьому етапі здійснюється перевірка тотожності показників фінансових звітів та реєстрів обліку, оцінка достовірності відображення в обліку всіх доходів, витрат і фінансових результатів та інші аудиторські процедури. Кожна аудиторська процедура має ґрунтуватися і фіксуватися у робочому документі враховуючи положення МСА 230 «Аудиторська документація» [25]. Аудиторська документація повинна забезпечувати:

- докази щодо підстав для висновків аудитора про досягнення спільної мети аудиту;
- докази щодо того, що аудит був спланований і проведений відповідно до вимог МСА і застосовними вимогами законодавства і регулюючих органів;
- допомогу аудиторській групі в плануванні та проведенні аудиту;
- допомогу членам аудиторської групи, що відповідає за керівництво, в нагляді і керівництві аудитом і у виконанні їх обов'язків з нагляду відповідно до вимог;
- облікові щодо виконуваної роботи;
- ведення запису питань, що мають значимість для майбутніх аудитів;
- проведення перевірок з контролю якості та інспектування;
- проведення зовнішніх інспекційних перевірок.

Четвертим етапом проведення аудиту фінансових результатів діяльності підприємств є збирання та вивчення аудиторських доказів, які мають стати основою того чи іншого аудиторського твердження. Найбільш поширеними способами аудиторських доказів є перевірка розрахунків (перерахунки), запити підтвердження, опит персоналу, інспектування, аналітичні процедури. У результаті здійснення аудиторських процедур аудиторами виявляються

помилки та порушення. Помилки можуть бути різного характеру: арифметичні, логічні, випадкові, систематичні.

Одна із помилок полягає в тому, що підприємства собівартість надання послуг та виконання робіт не відображують окремо, а до складу адміністративних, збутових або інших операційних витрат. Тоді як формування собівартості робіт і послуг (так як і собівартості продукції) регламентує НП(С)БО 16 «Витрати» і є обов'язковим [9].

Одним із критеріїв високого ступеня ризиковості, що обумовлює включення платника податку до плану-графіка проведення документальної планової перевірки є показник, коли сума адміністративно-збутових витрат та інших операційних витрат є більшою за собівартість реалізованої продукції [16].

Ще однією помилкою є відображення в обліку відсотків, отриманих від банку на бухгалтерському субрахунку 732 «Відсотки отримані» без аналізу, які саме відсотки були отримані підприємством. Так, якщо відсотки нараховані на залишок коштів на поточному рахунку і відсотки, які нараховані за депозитами до запитання є іншими операційними доходами і, відповідно, мають бути відображені на субрахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності». Тобто, у даному випадку порушується класифікація доходів і, відповідно, результат від фінансової та операційної діяльності.

Поширеною помилкою є також закриття рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» шляхом прямого списання сум на рахунок 79 «Фінансові результати». Слід вказати, що сума на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» має щомісячно розподілятися на рахунки бухгалтерського обліку 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізації», враховуючи положення облікової політики, базу розподілу для змінних загальновиробничих витрат, нормативну та фактичну потужності.

Також слід звернути увагу, що якщо в обліку виправляються помилки минулого періоду, то показники Звіту про фінансові результати, як і показники Балансу, теж потребують уточнення. Помилки, які впливають на

нерозподілений прибуток, мають бути виправлені шляхом коригування сальдо рахунка 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Аудитор має використовувати певний алгоритм для перевірки співставності Балансу і Звіту про фінансові результати:

Ряд. 1420 (Баланс кін. зв. періоду) – Ряд.1420 (Баланс поч. зв. періоду) = Рядок 2350 / 2355 Звіту про фінансові результати за звітний період.

При цьому аудиторі слід брати до уваги, що в окремих випадках рівність може не виконуватися (розподіл дивідендів, зміни у сукупному доході). Водночас у більшості випадків цим алгоритмом аудитор має керуватися, що забезпечить доказовість своїх висновків.

На заключному етапі аудитором здійснюється узагальнення і обробка всієї інформації, яка отримана у процесі аудиту. Зведення результатів аудиторської перевірки пропонуємо формувати у таблиці (табл. 1).

Таке узагальнення забезпечить наочність результатів та контроль виявлених помилок, порушень та зауважень.

Таблиця 1.5. – Зведення результатів перевірки

Помилки	Порушені нормативно-правові документи	Сума помилок	Рекомендації
1. Відсутність облікової політики, яка регламентує облік фінансових результатів	Нормативно-правові акти(перелік)		
2. Завищення (заниження) адміністративних витрат	НП(С)БО 16 «Витрати»		
3. Завищення(заниження) інших операційних доходів	НП(С)БО 15 «Дохід»		
...	...		

Найціннішими вважаються аудиторські докази, отримані аудитором безпосередньо в результаті дослідження господарських операцій. Кількість інформації, необхідної для аудиторських оцінок, жорстко не регламентується. Аудитор на основі свого професійного судження зобов'язаний самостійно прийняти рішення про кількість інформації, необхідної для складання висновку про достовірність бухгалтерської звітності [4, с. 35].

Наступним етапом аудиту фінансових результатів діяльності підприємств є дослідження фінансових результатів діяльності підприємства.

П'ятий етап з перевірки господарських операцій та записів з обліку фінансових результатів діяльності та використання прибутку. Аудитором перевіряються всі бухгалтерські записи з обліку доходів і витрат підприємства від різних видів господарської діяльності, правильність визначення та обліку фінансових результатів за видами діяльності. Якщо в процесі аналізу фінансових результатів виявленні суттєві відхилення від очікуваних, то в цьому випадку необхідно вдатися до додаткових процедур або провести перевірку окремих питань.

Завершальним етапом процесу аудиту фінансових результатів є узагальнення результатів аудиту та складання висновку про реальність, повноту відображення фінансових результатів у звітності підприємства.

Висновки за розділом 1

В результаті дослідження теоретичних питань сутності фінансових результатів та аудиту фінансових результатів було встановлено, що фінансовий результат є основною метою діяльності кожного підприємства. Фінансовий результат є результатом здійснення різних видів діяльності підприємства, які можуть бути прибутковими або збитковими.

Тому, для забезпечення достовірності відображення фінансових результатів у звітності проводять аудит фінансових результатів, який спрямований на перевірку всіх господарських операцій, їх своєчасний облік і відображенням в фінансовій звітності.

2.ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

2.1 Техніко-економічна характеристика ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

Приватне підприємство Фірма «ГАРМАШ» (скорочено - ПП ФІРМА «ГАРМАШ») зареєстровано 01.09.1997 р. Знаходиться за адресою: Одеська обл., Лиманський район, с. Олександрівка, вул. Центральна, буд 8а

Код ЄДРПОУ 25036281

Генеральний директор - Гарбуз Наталя Анатоліївна

Заступник Генерального директора - Куліков Андрій Герасимович

Призначення підприємства: «ВИРОБНИЦТВО М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ».

ПП Фірма «ГАРМАШ» сьогодні - це сучасне, стабільне, відоме на ринку м'ясопродуктів підприємство, яке активно розвивається, гарантує високу якість своєї продукції. Підприємство з новітнім технологічним устаткуванням і прогресивними технологіями, лідер на ринку Одеси і Одеської області у виробництві ковбасних виробів, пельменів і напівфабрикатів. До складу фірми входять два м'ясопереробних підприємства - Олександрівський та Біляївський.

Річна звітність подається не пізніше 20 лютого наступного за звітним роком, квартальна – до 25 числа місяця наступного за звітним кварталом. Річна фінансова звітність ПП Фірма «ГАРМАШ» подається до відповідних органів у складі 5 форм:

- Ф № 1 «Баланс»;
- Ф № 2 «Звіт про фінансові результати»;
- Ф № 3 «Звіт про рух грошових коштів»;
- Ф № 4 «Звіт про власний капітал»;
- Ф № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Основним видом діяльності підприємства є виробництво м'ясних продуктів - від сирокочених ковбас і делікатесів до варених ковбас і напівфабрикатів. Широкий асортимент продукції (більше 120 найменувань

м'ясних продуктів) дозволяє задовольнити найвишуканіші смаки і потреби замовників. На сучасному етапі підприємство виробляє копченості, ковбаси сирокочені і варені, сардельки, сосиски, пельмені зі свинини та яловичини, фірмову продукцію з курячого м'яса.

Фірма оснащена європейським обладнанням провідних виробників: Schaller, Handman, Mauer та інше. Сучасне пакувальне обладнання - Variovac, Criovac, Repak - дає можливість здійснювати упаковку продукції під вакуумом і в модифікованому газовому середовищі, що збільшує терміни зберігання і чудово зберігає смакові якості продукту. Фірма постійно модернізує виробничі потужності. На підприємстві вироблений ефективний механізм поставок продукції в магазини міста і області . Система збуту передбачає доставку товару зі складу підприємства до торгової точки за допомогою власного транспортного парку автомашин. Всі машини оснащені сучасним холодильним обладнанням, що дозволяє забезпечити збереження продукту при необхідних умовах на всьому шляху прямування.

Сировина і матеріали для виробництва продукції в основному використовуються вітчизняні, окремий ряд сировини купують зі Польщі, Аргентини, Бразилії

Технології і рецептури, що використовуються, ґрунтуються на ГОСТах і технологічних документах, спеціально розроблених для підприємства. Компанія весь час розвивається. Кращі технологи заводу постійно працюють над створенням нових продуктів з урахуванням сучасних вимог і тенденцій ринку. Особлива увага приділяється контролю якості продукції , який здійснюється на всіх етапах виробництва. ПП Фірма «ГАРМАШ» випускає продукцію різних цінових категорій. Наявність у портфелі підприємства продукції , різної за своєю спрямованістю, дозволяє задовольняти потреби різних верств населення, приділяти увагу сучасним тенденціям і трендам, постійно збільшувати покриття ринку. З метою просування продукту і забезпечення його пізнаваності ПП ФІРМА «ГАРМАШ» регулярно проводить різні акції, дегустації, здійснює тренд-маркетингові заходи, що

позитивно впливає на продажі, підтримує імідж підприємства як впевненого і стабільного.

Середня кількість працівників коливається більше 150 осіб.

Основними клієнтами є ТАВРІЯ-В, FOZZY GROUP, METRO CASH&CARRY, АШАН, КОПІЙКА. Контроль якості – внутрішній, кількість виробничих ліній – більше 10. Сертифікат відповідності ISO 9000/9001/9004/19011: 2000 НАССР. Серед сертифікатів і ліцензій є: «Лідери 21-ого століття», «Золотий ягуар», «Вища проба», «Найкращі підприємства України» та інші.

Результати діяльності підприємства наведені в таблиці 2.1

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ПП ФІРМА «ГАРМАШ» за 2021-2022 роки

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Обсяг продукції в натуральному виразі, т	435,5	560,0	124,5	28,58/
2. Обсяг продукції в оптових цінах без ПДВ та акцизного збору, тис.грн.				
- у діючих оптових цінах	65213,3	88156	22942,7	35,18
- у порівнянних оптових цінах	68556,4	88156	19599,6	28,58
3. Середня оптова ціна за 1 т. продукції, грн.	149744	157421	7677	5,13
4. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	68313	89057	20754	30,38
5. Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	51880	72 444	20564	39,64
6. Адміністративні витрати, тис.грн.	7751	7 411	- 340	- 4,38
7. Витрати на збут, тис.грн.	7954	8 724	770	9,68
8. Валовий прибуток, тис.грн.	16443	16 613	170	1,03
9. Повна собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	67585	88379	20794	30,76
10. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	75,94	81,33	5,9	7,1
11. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	728	478	-250	-34,34
12. Фінансовий результат від фінансової діяльності, тис. грн	-410	-	410	4 разів
13. Фінансовий результат до оподаткування	318	478	160	50,31
14. Чистий прибуток (збиток), тис.грн.	321	392	71	22,12
15. Матеріальні витрати, тис.грн.	52084	57 869	5785	11,11
16. Матеріаловіддача, грн.	1,250	1,523	0,273	21,87
17. Середня облікова кількість штатних працівників облікового складу, осіб	181	155	-26	-14,36

Продовження таблиці 2.1.

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
18. Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	378746	568748	190002	50,16
19. Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис.грн.	9100	11157	2057	22,60
20. Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	50276	71980	21704	43,17
21. Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис.грн.	73861	86663	12802	17,33
22. Фондовіддача, грн.	0,928	1,017	0,089	9,61
23. Фондомісткість, грн..	1,077	0,983	-0,094	-8,72
24. Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	48836	86668	39832	81,56
25. Рентабельність продукції, %	1,08	1,08	0,0	*
26. Рентабельність виробництва, %	0,26	0,30	0,04	*
27. Коефіцієнт поточної ліквідності	3,52	4,341	0,821	*
28. Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,162	3,637	0,475	*
29. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,002	0,005	0,003	*

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився на 20754 тис.грн. або 30,37%. Собівартість реалізованої продукції збільшилась на 20564 тис. грн. або на 39,64%. Це призвело до збільшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 0,6 коп. або на 0,64%.

У 2022 році порівняно з 2021 роком обсяг продукції в натуральному вираженні збільшився на 28,58%, що дорівнює зростанню на 124,5 тонн. В діючих цінах обсяг виробленої продукції збільшився на 22942,7 тис. грн., дорівнює зростанню на 35,18 %. В діючих цінах відбулось зростання обсягу продукції за рахунок зростання середньої оптової ціни за 1 тону продукції на 7677 тис. грн. або на 5,13 %.

В порівняних цінах обсяг виробленої продукції за цей же період збільшився на 19599,6 тис. грн, що дорівнює темпам зростання на 28,58%. Фінансовий результат до оподаткування в звітному році порівняно з попереднім був позитивним, який збільшився на 160 тис. грн. або на 50,31%. Це відбулось за рахунок зменшення прибутку від реалізації продукції на 250 тис. грн. або на 34,34%, зменшення збитків від фінансової діяльності на 410 тис. грн.

Проаналізувавши стан ефективності використання оборотних коштів, можна сказати, що в звітному році порівняно з попереднім відбулось збільшення коефіцієнту оборотності оборотних коштів на 0,1 оборот або на 13,31% та зменшення тривалості 1 обороту на 47 днів, що свідчить про поліпшення ефективності використання оборотних коштів.

Показники фінансової стійкості підприємства впродовж досліджуваного періоду відповідають нормативним значенням, що дозволяє зробити висновок про ефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову стабільність функціонування підприємства на ринку.

Коефіцієнти поточної ліквідності та швидкої ліквідності знаходиться в межах норми що позитивно характеризує діяльність підприємства та свідчить про зможу підприємства покрити свої термінові зобов'язання. Але негативним є невідповідність коефіцієнту абсолютною ліквідності нормативному значенню, що свідчить про неможливість погашення підприємством його термінових зобов'язань абсолютно ліквідними активами.

Всі показники рентабельності мають дуже низькі значення. Рентабельність виробництва збільшилася на 0,07% пункти. Інші показники рентабельності капіталу зменшились, що про тенденцію до негативних змін до діяльності підприємства.

В результаті діяльності зросли якісні показники: продуктивність праці зросла на 50,16 %, рентабельність виробництва зросла на 0,04 %. Покращились кількісні показники, такі як фондівдача зросла на 9,361 %, матеріаловіддача зросла на 21,87 % на одну гривну. Разом з тим, за рахунок суттєвого зростання оборотних коштів на 81,56 %, значно знизився коефіцієнт оборотності з 1,398 до 1,027, тобто на 26,54 %.

Підприємство збільшує власну ліквідність: коефіцієнт поточної ліквідності збільшився на 0,821, коефіцієнт швидкої ліквідності - 0,475, абсолютної ліквідності на 0,003. Зростання ефективності діяльності підприємства показує, що ПП ФІРМА «ГАРМАШ» стабільно, платоспроможне та загроз банкрутства не передбачається.

2.2 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства здійснюють за допомогою даних форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.2.

Таблиця 2.2– Аналіз складу, динаміки та структури фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	2021 рік		2022 рік		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
1. Фінансовий результат від реалізації продукції	2000-2050-2130-2150	728	228,93	478	100	-250	-34,34
2. . Фінансовий результат від іншої операційної діяльності	2120-2180	0	0	0	0	0	0,00
3. Фінансовий результат від операційної діяльності	2190 (2195)	728	x	478	x	-250	-34,34
4. Фінансовий результат від інвестиційної та фінансової діяльності	2200 + 2220 – 2250 – 2255	-410	-128,93	0	0	410	-100
5. Фінансовий результат іншої діяльності	2240 – 2270	0	0	0	0	0	
6. Фінансовий результат до оподаткування	2290 (2295)	318	100,00	478	100,00	160	50,31

З табл. 2.2 видно, що фінансовий результат від операційної діяльності в 2022 році порівняно з 2021 роком зменшився на 250 тис. грн. або на 34,34%. Це відбулось за рахунок зменшення прибутку від реалізації продукції.

В 2021 році збитки від інвестиційної та фінансової діяльності склали 410 тис. грн. В 2022 році підприємство ці види діяльності не здійснювало.

Загальний фінансовий результат до опдтакування в 2021 році склав 318 тис. грн., а в 2022 році – 478 тис. грн., тобто збільшення склало 160 тис. грн. або 50,31 %.

Аналіз формування та динаміки фінансового результату від основної операційної діяльності (реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)) проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.3

Таблиця 2.3 – Аналіз формування та динаміки фінансових результатів підприємства від основної операційної діяльності

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік, тис. грн.	Звітний рік, тис. грн.	Відхилення	
				тис. грн.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	68313	89057	20744	30,37
2. Собівартість реалізованої продукції	2050	51880	72444	20564	39,64
3. Адміністративні витрати	2130	7751	7411	-340	-4,39
4. Витрати на збут	2150	7954	8724	770	9,68
5. Фінансовий результат від основної операційної діяльності	2000-2050-2130-2150	728	478	-250	-34,34

З табл. 2.3 видно, що фінансовий результат від основної операційної діяльності в звітному році порівняно з попереднім роком зменшився на 250 тис. грн. або на 34,34%. Це відбулось за рахунок збільшення витрат, що пов'язані з реалізацією продукції (собівартість реалізованої продукції збільшилася на 20564 тис. грн. або на 39,64%, адміністративні витрати – зменшилися на 340 тис. грн. або на 4,39%, витрати на збут – збільшилися на 770 тис. грн. або на 9,68%). Вони збільшилися більшими темпами ніж збільшення чистого доходу від реалізації продукції (на 30,37%).

Аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від іншої операційної діяльності проводиться даними форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності»

Ні в 2022, ні в 2021 роках на підприємстві доходів або витрат від іншої операційної діяльності не відображено в звітності.

Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від інвестиційної, фінансової та іншої діяльності, якій визначено у формі 2 «Звіт про фінансові результати» дослідження проводиться за допомогою даних форми №5 «Примітки до річної фінансової звітності», які наведено в таблиці 2.4

Аналіз формування чистого прибутку підприємства проводиться на підставі даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.5

Таблиця 2.5 - Аналіз формування чистого прибутку

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	2290 (2295)	318	478	160	50,31
2. Витрати (дохід) з податку на прибуток, тис.грн.	2300	57	86	29	50,88
3. Чистий прибуток, тис.грн.	2290 (2295)– –2300	261	392	131	50,19

З табл.2.5 видно, що, як в попередньому так і в звітному році підприємство мало чистий прибуток, який збільшився на 131 тис.грн., або 50,19%. Це відбулось за рахунок збільшення фінансового результату до оподаткування на 160 тис.грн. або на 50,31% Такі зміни позитивно характеризують діяльність підприємства.

Аналіз рентабельності виробництва здійснюють за даними форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та № 2«Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.6.

Таблиця 2.4 – Детальний аналіз формування, динаміки та структури фінансових результатів від фінансової діяльності

Показники	Попередній рік				Звітний рік				Відхилення	
	доходи	витрати	Фінансовий результат		доходи	витрати	Фінансовий результат		абс.	%
			тис. грн.	%			тис. грн.	%		
1. Дивіденди	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Проценти	0	0	-410	100,0	0	0	0	0	410	100,0
3. Фінансова оренда активів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Інші фінансові доходи і витрати	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього фінансовий результат від фінансової діяльності	0	0	-410	100,0	0	0	0	100,0	410	100,0

На підприємстві в звітному році ніякої інвестиційної, фінансової та іншої діяльності не здійснювалося згідно звітності.

В попередньому році витрати від фінансової діяльності склали 410 тис. грн. (виплата процентів). Інших видів діяльності не спостерігалось.

Таблиця 2.6 - Аналіз рентабельності виробництва

Показники	Алгоритм розрахунку	Попередній рік	Звітний рік	Абс.відхил.
1. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	форма№2 р.2290 (2295)	318	478	160
2. Середня річна вартість основних засобів, тис.грн.	форма№1 р.1011*	79707	86663,5	6956,5
3. Середня річна вартість оборотних коштів, тис.грн.	форма№1 р.1195*	75329	86668,5	11339,5
4. Загальна величина виробничих фондів підприємства, тис. грн..	р. 2 + р. 3	155036	173332	18296
5. Рентабельність виробництва, %	р.1: р.4*100%	0,21	0,28	0,07

З табл. 2.6 видно, що рентабельність виробництва дуже низька протягом обох років – 0,21% в попередньому році та 0,28% в звітному році, що негативно характеризує ефективність діяльності підприємства.

З використанням ланцюгових прийомів розрахуємо вплив кожного з чинників на рентабельність виробництва.

1. Вплив фінансового результату до оподаткування

Збільшення прибутку до оподаткування в звітному році порівняно з попереднім роком на 160 тис. грн. здійснило позитивний вплив та призвело до збільшення рентабельності виробництва на 0,1 % п.

$$(478/(79707+75329)*100\%) - (318/(79707+75329)*100\%) = 0,31 - 0,21 = 0,1\%п$$

2. Вплив середньої річної вартості основних засобів

Збільшення середньої річної вартості основних засобів на 6956,5 тис. грн. призвело до зменшення рентабельності виробництва на 0,01 % п.

$$(478/(86663,5+75329)*100\%) - (478/(79707+75329)*100\%) = 0,3 - 0,31 = -0,01\%п$$

3. Вплив середньої річної вартості оборотних коштів

Збільшення середньої річної вартості оборотних коштів на 11339,5 тис.грн призвело до зменшення рентабельності виробництва на 0,02 % п.

$$(478/(86663,5+86668,5)*100\%) - (478/(86663,5+75329)*100\%) = 0,28 - 0,3 = -0,02\%п$$

Балансова перевірка: $0,1\%п + (-0,1\%п) + (-0,2\%п) = 0,07\%п$.

2.3 Загальний аналіз фінансового стану підприємства

Загальний аналіз фінансового стану підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Аналіз динаміки валюти балансу підприємства здійснюється на підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз динаміки валюти балансу

Показники	На початок року	На кінець року	% зміни
Валюта балансу, тис.грн.:			
- попереднього року	105784	117550	111,12
- звітного року	117550	130698	111,19

З табл.2.7 видно, що відбулось збільшення валюти балансу на кінець попереднього року порівняно з початком на 11,12%, а на кінець звітного року – на 11,19%, що попередньо можна охарактеризувати, як позитивну діяльність підприємства впродовж двох років.

Для більш глибокого виявлення якості динаміки валюти балансу необхідно провести поглиблений аналіз динаміки валюти балансу на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Коефіцієнт зміни
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	68313	89057	1,3037
2. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	318	478	1,5031
3. Валюта балансу, тис.грн.:			
- на початок року	105784	117550	1,1112
- на кінець року	117550	130698	1,1119
4. Середнє річне значення валюти балансу, тис.грн.	111667	124124	1,1116

З табл.2.8 видно, що збільшення середнього значення валюти балансу в 1,11 разів супроводжувалось збільшенням чистого доходу в 1,3 разів та фінансового результату до оподаткування в 1,5 разів, що свідчить про розширення підприємством його діяльності та ефективно вкладення грошових коштів у формування активів підприємства. Таким чином, зміни валюти балансу в звітному році порівняно з попереднім можна охарактеризувати, як позитивні.

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюють за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою аналітичної табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	1300	117550	130698	13148	11,19
1. Необоротні активи, тис. грн.	1095	36611	38300	1689	4,61
– в % до активів		31,15	29,30	-2	х
2. Оборотні активи, тис. грн.	1195	80939	92398	11459	14,16
– в % до активів		68,85	70,70	2	х
2.1. Запаси, тис. грн.	1100, 1110	9715	14975	5260	54,14
– в % до активів		8,26	11,46	3	х
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	1120÷1155	14662	15931	1269	8,66
– в % до активів		12,47	12,19	0	х
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	1160, 1165	35	102	67	191,43
– в % до активів		0,03	0,08	0	х
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1170, 1190	56527	61390	4863	8,60
– в % до активів		48,09	46,97	-1	х
– у тому числі витрати майбутніх періодів **, тис. грн.	1170	0	0	-	-
– в % до активів		0	0	-	х
3. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис.грн.	1200	0	0	-	-
– в % до активів		0	0	-	х

З табл. 2.9 видно, що у звітному році порівняно з попереднім роком активи підприємства збільшились на 13148 тис.грн або на 11,19 %. Це відбулось за рахунок збільшення: необоротних активів на 1689 тис.грн. або на

4,61% і оборотних активів на 11459 тис.грн. або на 14,16%

В структурі активів підприємства як попереднього, так і звітнього років найбільшу питому вагу займали оборотні активи – 68,85% та 70,70% відповідно. Питома вага необоротних активів склала 31,15% в попередньому році та 29,30% -в звітньому році.

Необоротних активів утримуваних для продажу та груп вибуття на підприємстві в обох роках не було.

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітнього року	на кінець звітнього року	на початок звітнього року	на кінець звітнього року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітнього року	в % до величини зміни оборотних активів
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	1195	80939	92398	100	100	11459	x	14,16	100,00
– запаси	1100, 1110	9715	14975	12,00	16,21	5260	4,20	54,14	45,90
– дебіторська заборгованість	1120÷ 1155	14662	15931	18,11	17,24	1269	-0,87	8,66	11,07
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1160, 1165	35	102	0,04	0,11	67	0,07	191,43	0,58
– інші оборотні активи	1170, 1190	56527	61390	69,84	66,44	4863	-3,40	8,60	42,44

З табл.2.10 видно, що в звітньому році порівняно з попереднім роком оборотні активи підприємства збільшились на 11459 тис.грн або на 14,16%. Це відбулось за рахунок збільшення запасів на 5260 тис.грн. або на 54,14 %, дебіторської заборгованості - на 1269 тис.грн або на 8,66 %, інших оборотних

активів - на 4863 тис.грн або на 8,60% та грошових коштів та поточних фінансових інвестицій - на 67 тис.грн. або на 191,43%.

В структурі оборотних активів протягом обох років найбільшу питому вагу займали інші оборотні активи – 69,84% на початок звітнього року та 66,44% на кінець звітнього року відповідно. Друге місце посідають дебіторська заборгованість – 18,11% та 17,24 % відповідно; питома вага запасів становить 12,00% та 16,21% відповідно. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції становлять зовсім незначну питому вагу протягом обох років.

Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства за сферами розміщення його окремих елементів здійснюється за на підставі даних форм №1«Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.11.

Таблиця 2.11 – Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємств

Показники	2021 рік		2022 рік		Відхилення		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%	за струк- турою
1. Сфера виробництва в тому числі:	6715	8,30	13255	14,35	6540	97,39	6,05
– виробничі запаси	6715	8,30	13255	14,35	6540	97,39	6,05
– незавершене виробництво	0		0		0		
– поточні біологічні активи	0		0		0		
– витрати майбутніх періодів	0		0		0		
2. Сфера обігу в тому числі:	74224	91,70	79143	85,65	4919	6,63	-6,05
– готова продукція	3000	3,71	1720	1,86	-1280	-42,67	-1,84
– грошові кошти	35	0,04	102	0,11	67	191,43	0,07
– дебіторська заборгованість	14662	18,11	15931	17,24	1269	8,66	-0,87
– товари*	0	0,00	0	0,00	0		0,00
– інші**	56527	69,84	61390	66,44	4863	8,60	-3,40
Всього оборотний капітал	80939	100	92398	100	11459	14,16	–

З табл. 2.11 видно, що в звітному році порівняно з попереднім загальна величина оборотного капіталу підприємства збільшилась на 11459 тис.грн. або на 14,16%. Це відбулось за рахунок збільшення капіталу, розміщеного в сфері виробництва на 6540 тис.грн або на 97,39% і в сфері обігу на 4919 тис.грн. або на 6,63%.

В структурі оборотного капіталу попереднього року найбільшу питому

вагу займає капітал, розміщений у сфері обігу – 91,70%, питома вага капіталу, розміщеного в сфері виробництва склала 8,30%. В звітному році відбулись деякі зміни в структурі оборотного капіталу: збільшилась питома вага капіталу, розміщеного в сфері виробництва та відповідно зменшилась питома вага капіталу, розміщеного в сфері обігу майже на 6% пункти.

Аналіз використання оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства та його окремих елементів здійснюється на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз використання оборотних коштів

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	Попередні й рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	Ф № 2 р. 2000	68313	89057	20744	30,37
2. Середньорічні залишки оборотних коштів, тис. грн., в т.ч.	Ф № 1 р. 1195	75329	86668,5	11339,5	15,05
2.1. Запаси*	Ф № 1 р.1100,1110	11660	12345	685,0	5,87
2.2. Кошти в розрахунках*	Ф № 1 р.1125÷1155	14077,5	15296,5	1219,0	8,66
2.3. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції*	Ф № 1 р.1160, 1165	79,5	68,5	-11,0	-13,84
2.4. Інші оборотні активи*	Ф № 1 р.1170, 1190	49512	58958,5	9446,5	19,08
3. Кількість днів в періоді	х	360	360	0,0	0,00
4. Одноденна виручка, тис. грн.	р. 1 : р. 3	189,8	247,4	57,6	30,37
5. Потреба в оборотних коштів одного дня, тис. грн.	р. 2 : р. 3	209,2	240,7	31,5	15,05
6. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Ф № 1 р.1615	7766,5	9124,5	1358,0	17,49
7. Коефіцієнт оборотності	р.1 : р.2	0,9	1,0	0,1	13,31
8. Коефіцієнт завантаженості	р.2 : р. 1	1,1	1,0	-0,1	-11,75
9. Тривалість 1 обороту, днів, в т.ч.	р.3 : р.7 або р.2 : р.4	397,0	350,3	-46,7	-11,75
9.1. В запасах	р.2.1 : р.4	61,4	49,9	-11,5	-18,79
9.2. В коштах в розрахунках	р.2.2 : р.4	74,2	61,8	-12,4	-16,65
9.3. В грошових коштах	р.2.3 : р.4	0,4	0,3	-0,1	-33,91
9.4. В інших оборотних коштах	р.2.4 : р.4	260,9	238,3	-22,6	-8,66

Продовження табл. 2.12

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	Попередні й рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
10. Економія (надлишок) оборотних коштів, тис. грн.	абс. відхилення по р.9 · р.5 за звітний рік	х	-1468,7	х	х
11. Кредиторська заборгованість, враховуючи економію (надлишок) оборотних коштів при умові роботи заводу на рівні попереднього року, тис. грн.	р.10 ± р.6 за звітний рік	х	7655,8	х	х

З табл. 2.12, видно, що ефективність використання оборотних коштів підприємства в звітному році порівняно з попереднім декілька поліпшилася, про що свідчить збільшення коефіцієнту оборотності на 0,1 обороти, зменшення коефіцієнту завантаженості на 0,1 та зменшення тривалості одного обороту оборотних коштів на 46,7 днів (за рахунок зменшення: часу перебування коштів в запасах – на 11,5 днів, коштів в розрахунках – на 12,4 дня, в інших оборотних коштах – на 22,6 дня). Це призвело до економії суми оборотних коштів у розмірі 1468,7 тис. грн. Якщо оборотні кошти використовувались би на рівні попереднього року, то кредиторська заборгованість склала б 7655,8 тис. грн.

Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості підприємства здійснюється підставі даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 213.

З табл. 2.13 видно, що дебіторська заборгованість на кінець звітнього року порівняно з початком року збільшилася на 1269 тис. грн. або на 8,66%. Це відбулось за рахунок збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги - на 1239 тис. грн. або на 8,70%; дебіторської заборгованості за розрахунками - на 30 тис. грн. або на 7,06%.

Іншої поточної дебіторської заборгованості протягом двох періодів на підприємстві не значиться.

Таблиця 2.13 – Аналіз складу, структури та динаміки дебіторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни дебіторської заборгованості
Дебіторська заборгованість всього, в тому числі:	1125÷1155	14662	15931	100	100	1269	x	8,66	100
1.1. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги*	1120, 1125	14237	15476	97,10	97,14	1239	0,04	8,70	97,64
1.2. Дебіторська заборгованість за розрахунками **: – за виданими авансами	1130÷1145	425	455	2,90	2,86	30	-0,04	7,06	2,36
– з бюджетом,	1130	0	0	0,00	0,00	0	0,00	*	*
– в тому числі з податку на прибуток	1135	425	455	2,90	2,86	30	-0,04	7,06	2,36
– з нарахованих доходів	1136	57	86	0,38	0,54	29	0,16	50,8	53,4
– із внутрішніх розрахунків	1140	0	0	0	0	0	0	*	*
	1145	0	0	0	0	0	0	*	*
1.3. Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	0	0	0	0	0	*	*

В структурі дебіторської заборгованості на початок звітного року найбільшу питому вагу займає заборгованість за товари, роботи, послуги - 97,1%, відповідно, за розрахунками – 2,90%. На кінець звітного року змін в структурі дебіторської заборгованості майже не відбулося.

Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за строками непогашення здійснюється за даними форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.14.

Таблиця 2.14 – Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за строками непогашення

Показники		Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		Інша поточна дебіторська заборгованість		Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%
Попередній рік	Всього, в тому числі:	14237	100,0	-	-	x	x
	– до 12 місяців	-	-	-	-	x	x
	– від 12 до 18 місяців	14237	100,0	-	-	x	x
	– від 18 до 36 місяців	-	-	-	-	x	x
Звітний рік	Всього, в тому числі:	15476	100,0	-	-	1239	8,70
	– до 12 місяців	-	-	-	-	-	-
	– від 12 до 18 місяців	15476	100,0	-	-	1239	8,70
	– від 18 до 36 місяців	-	-	-	-	-	-

З табл. 2.14 видно, що як в попередньому, так і в звітному році частка дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, що погашається у термін – від 12 до 18 місяців - складає 100 %.

Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.15.

З табл. 2.15 видно, що в звітному році порівняно з попереднім джерела формування активів підприємства збільшилися на 13148 тис. грн. або на 11,19%. Це відбулось за рахунок збільшення: власного капіталу – на 14459 тис. грн. або на 15,23%. Поточні зобов'язання і забезпечення зменшилися на 1311 тис. грн. або 5,8%.

В структурі джерел формування активів підприємства в попередньому році найбільшу питому вагу займав власний капітал – 83,71%, питома вага поточних зобов'язань і забезпечень склала 16,29%. В звітному році відбулись

деякі зміни в структурі джерел формування активів підприємства: збільшилась питома вага власного капіталу на 2,94%, і відповідно зменшилася питома вага поточних зобов'язань і забезпечень.

Таблиця 2.15 – Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства

Показники	Код рядка	Попередн й рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього джерел формування активів, тис. грн.	1900	117550	130698	13148	11,19
1. Власний капітал, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495	94953 80,78	109412 83,71	14459 2,94	15,23 х
1.1. Наявність власних оборотних коштів, тис. грн. – в % до усіх джерел	1495 – 1095 або 1495 + 1595 – 1095	58342 49,63	71112 54,41	12770 4,78	21,89 х
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1595	0 0	0 0	0 0	0 х
2.1. Довгострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1500 ÷ 1515	0 0	0 0	0 0	0 х
2.2. Довгострокові забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1520, 1525	0 0	0 0	0 0	0 х
3. Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1695	22597 19,22	21286 16,29	-1311 -2,94	-5,80 х
3.1. Короткострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600, 1610	12000 10,21	10800 8,26	-1200 -1,95	-10,00 х
– в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600	12000 10,21	10800 8,26	-1200 -1,95	-10,00 х
3.2. Кредиторська заборгованість, тис. грн. – в % до усіх джерел	1605, 1615 ÷ 1645	0 0	0 0	0 0	0 х
3.3. Поточні забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1660	0 0	0 0	0 0	0 х
3.4. Інші поточні зобов'язання – в % до усіх джерел	1665, 1690	293 0,25	34 0,03	-259 -0,22	-88,40 х
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис. грн. – в % до усіх джерел	1700	0 0	0 0	0 0	0 х

Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.16.

Таблиця 2.16 – Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
				абс.	%
Власний капітал всього, тис. грн., в тому числі:	1495	94953	109412	14459	15,23
1. Зареєстрований (пайовий) капітал, тис. грн.	1400	160000	160000	0	0
– в % до власного капіталу		168,50	146,24	-22,27	x
2. Капітал у дооцінках, тис. грн.	1405			0	x
– в % до власного капіталу		0	0	0	
3. Додатковий капітал, тис. грн.	1410			0	x
– в % до власного капіталу		0	0	0	
4. Резервний капітал, тис. грн.	1415			0	x
– в % до власного капіталу		0	0	0	
6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн.	1420	-8406	-8014	392	-4,66
– в % до власного капіталу					
7. Неоплачений капітал, тис. грн.	1425			0	x
– в % до власного капіталу					
8. Вилучений капітал, тис. грн.	1430	-56641	-42574	14067	-24,84
– в % до власного капіталу				0	x

З табл. 2.16 видно, що власний капітал підприємства в звітному році порівняно з попереднім збільшився на 14459 тис. грн. або на 15,23%. Це відбулось за рахунок зменшення вилученого капіталу на 14067 тис. грн. або на 24,84%, а також за рахунок зменшення непокритого збитку на 392 тис. грн або на 4,66%.

Сума зареєстрованого (пайового) капіталу протягом обох років не змінювалася і складала 160 млн.грн.

Аналіз динаміки рентабельності капіталу підприємства здійснюється за даними форм № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за два роки за допомогою табл. 2.17.

Таблиця 2.17 – Аналіз рентабельності капіталу підприємства

Показники	Код рядка	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
1. Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	Ф № 2 р. 2350 (2355)	392	131	-261
2. Середня річна сума капіталу підприємства, тис. грн.*, в тому числі:	Ф № 1 р. 1300	111667	124124	12457
– основного капіталу*	Ф № 1, р. 1095	36338	37455, 5	1117,5
– оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1195	75329	86668, 5	11339,5
в тому числі – власного оборотного капіталу*	Ф № 1 р.1495 – р.1095	54354,5	64727	10372,5
3. Рентабельність капіталу, %		0,35	0,11	-0,25
4. Рентабельність основного капіталу, %		1,08	0,35	-0,73
5. Рентабельність оборотного капіталу, %		0,52	0,15	-0,37
6. Рентабельність власного оборотного капіталу, %		0,72	0,20	-0,52

Розрахунки, наведені в табл. 2.17 показують, що в звітному році порівняно із попереднім роком всі показники рентабельності капіталу підприємства зменшилися:

– всього капіталу – на 0,25% п., за рахунок зменшення чистого прибутку на 261 тис.грн. та збільшення середньорічної суми капіталу на 12457 тис. грн.;

– основного капіталу – на 0,73% п. за рахунок зменшення чистого прибутку на 261 тис. грн. та збільшення середньорічної суми основного капіталу на 1117,5 тис. грн.;

– оборотного капіталу – на 0,37% п. за рахунок зменшення чистого прибутку на 261 тис. грн. та збільшення середньорічної суми оборотного капіталу на 11339,5 тис. грн.;

– власного оборотного капіталу – на 0,52% п. за рахунок зменшення чистого прибутку на 261 тис. грн. та збільшення середньорічної суми власного оборотного капіталу на 10372,5 тис. грн.

Ці зміни негативно характеризують ефективність використання капіталу на підприємстві.

Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.18.

Таблиця 2.18 – Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості

Показники	Код рядка	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
		на початок звітного року	на кінець звітного року	на початок звітного року	на кінець звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни кредиторської заборгованості
Кредиторська заборгованість всього, в тому числі:	1605÷1645, 1690	10597	10486	100	100	-111	x	-1,05	100
1.1. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1605, 1615	9111	9138	85,98	87,14	27	1,17	0,30	-24,32
1.2. Кредиторська заборгованість за розрахунками**:	1610, 1620÷1645	1193	1314	11,26	12,53	121	1,27	10,14	-109,01
– за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0
– з бюджетом,	1620	495	804	4,67	7,67	309	3,00	62,42	-278,38
– у т.ч. з податку на прибуток	1621	0	0	0,00	0,00				
– зі страхування	1625	225	108	2,12	1,03	-117	-1,09	-52,00	105,41
– з оплати праці	1630	473	402	4,46	3,83	-71	-0,63	-15,01	63,96
– за одержаними авансами	1635	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0
– за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0
– із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0
1.3. Інші поточні зобов'язання	1690	293	34	2,76	0,32	-259	-2,44	-88,40	233,33

З табл. 2.18 видно, що кредиторська заборгованість на кінець звітного

року порівняно з початком зменшилася на 111 тис. грн. або на 1,05%. Це відбулось за рахунок зменшення кредиторської заборгованості за розрахунками, зокрема зі страхування – на 117 тис. грн. або на 52,0%; з оплати праці – на 71 тис. грн або на 15,01%, а також відбулось зменшення кредиторської заборгованості по іншим поточним зобов'язанням – на 259 тис. грн або на 88,40%

В структурі кредиторської заборгованості як на початок, так і на кінець звітного року найбільшу питому вагу займала заборгованість за товари, роботи, послуги – 85,98% та 87,14% відповідно.

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства можна виконати за на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.19.

Таблиця 2.19 – Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства

Показники	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	Кредиторська заборгованість, тис. грн.	Перевищення заборгованості	
			дебіторської	кредиторської
1. Заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	15476	9138	6338	-
2. За розрахунками*:	455	1314	-	859
– з бюджетом,	455	804	-	349
– у т.ч. з податку на прибуток	0	0	-	-
– за виданими авансами	0		-	-
– зі страхування		108	-	108
– з оплати праці		402	-	402
– за одержаними (отриманими) авансами	0	0	-	-
– за розрахунками з учасниками		0	-	-
– із внутрішніх розрахунків	0	0	-	-
3. Інші види заборгованості	0		-	-
Всього	15931	10452	5479	-

З табл. 2.19 видно, що на кінець попереднього року сталося перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською на 5479 тис. грн. Це відбулось за рахунок перевищення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги

на 6338 тис. грн. За розрахунками - спостерігається перевищення кредиторської заборгованості на 859 тис. грн.

2.4 Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства

Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства здійснюють за допомогою даних форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)».

Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.20.

Таблиця 2.20 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками

Показники	Сума, тис.грн.		
	на початок попереднього року	на кінець попереднього року	на кінець звітного року
1. Власний капітал (1495)	86432	94953	109412
2. Необоротні активи (1095)	36065	36611	38300
3. Наявність власних оборотних коштів (1495-1095)	50367	58342	71112
4. Короткострокові кредити банків (1600)	11992	12000	10800
5. Загальна величина джерел формування запасів (ряд. 3 + ряд. 4)	62359	70342	81912
6. Запаси (1100)	13605	9715	14975
7. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів (ряд. 3 – ряд 6)	36762	48627	56137
8. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів (ряд. 5 – ряд. 6)	48754	60627	66937
9. Джерела, що послаблюють фінансову напругу (р. 1615)	6422	9111	9138
10. Тип фінансової ситуації на підприємстві	Абс.стійка	Абс.стійка	Абс.стійка

Дані розрахунків, які наведені в табл. 2.20, показують, що фінансова ситуація на підприємстві протягом трьох періодів є абсолютно стійкою, тому що власних оборотних коштів достатньо для покриття запасів, що позитивно характеризує діяльність підприємства.

Аналіз фінансовій стійкості підприємства за частковими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.21

Таблиця 2.21 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими показниками

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	На початок попереднього року	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Нормативне значення
1. Коефіцієнт автономії ($K_{авт}$)	1495	0,817	0,808	0,837	більше 0,5
	1900				
2. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів ($K_{ф}$)	1595+1695+ +1700	0,224	0,238	0,195	менше 1,0
	1495				
3. Наявність власних оборотних коштів ($OK_{вл}$)	1495 – 1095 або 1495 + 1595 – 1095	50367	58342	71112	збільшення
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу ($K_{ман}$)	1495 – 1095	0,583	0,614	0,650	0,4...0,6
	1495				
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами ($K_з$)	1495 – 1095	0,722	0,721	0,770	0,1
	1195+1200				

Як видно з табл. 2.21, коефіцієнт автономії впродовж двох років знаходиться в межах норми, що свідчить про стабільність та фінансову незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів також знаходиться в межах норми та показує, що підприємство протягом трьох періодів на 1 грн. власного капіталу залучало в середньому близько 0,2 грн., що позитивно характеризує діяльність підприємства. Підприємство має власні оборотні кошти, величина яких збільшується протягом трьох періодів – з 50367 тис. грн до 58342 тис. грн та 71112 тис. грн відповідно. Це викликало збільшення значення коефіцієнта маневреності власного капіталу, його величина знаходиться в межах норми, що позитивно характеризує діяльність підприємства. Значення коефіцієнта

забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами має стабільну величину впродовж двох років. Таким чином, аналіз показників фінансової стійкості підприємства дозволяє зробити висновок про ефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову стабільність функціонування підприємства на ринку.

Аналіз ліквідності балансу здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» допомогою табл. 2.22.

Таблиця 2.22 – Розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу 2022 року

Показники активу балансу	Сума, тис.грн.		Показники пасиву балансу	Сума, тис.грн.		Платіжний результат, тис.грн.	
	на початок року	на кінець року		на початок року	на кінець року	на початок року	на кінець року
A_1 – Найбільш ліквідні активи (1160+1165)	35	102	P_1 – Найбільш термінові зобов'язання (1605+1615÷1660+1690+1700)	10597	10486	-10562	-10384
A_2 – Активи, які можна реалізувати швидко (1120÷1155+1190)	71189	77321	P_2 – Короткострокові пасиви (1600+1610)	12000	10800	59189	66521
A_3 – Активи, які можна реалізувати повільно (1100+1110+1170+1200)	9715	14975	P_3 – Довгострокові пасиви (1500÷1520)	0	0	9715	14975
A_4 – Активи, реалізація яких пов'язана з труднощами (1095)	36611	38300	P_4 – Постійні пасиви (1495+1665+1525+1526)	94953	109412	-58342	-71112
<i>Баланс</i>	117550	130698	<i>Баланс</i>	117550	130698	0	0

Баланс вважають абсолютно ліквідним, якщо:

$$A_1 > P_1; A_2 > P_2; A_3 > P_3; A_4 < P_4.$$

При цьому, якщо виконуються перші три обов'язкові умови ліквідності:

$$A_1 > P_1; A_2 > P_2; A_3 > P_3.$$

Тобто поточні активи перевищують зовнішні зобов'язання підприємства, то виконується і остання нерівність $A_4 < П_4$, яка має балансуєчий характер та підтверджує наявність у суб'єкта господарювання власних оборотних коштів і означає дотримання мінімальної умови фінансової стійкості.

Баланс підприємства впродовж досліджуваного періоду є абсолютно ліквідним і виконує всі чотири нерівності:

На початок року			На кінець року		
A1	<	П1	A1	<	П1
A2	>	П2	A	>	П2
A3	>	П3	A3	>	П3
A4	<	П4	A4	<	П4

Тобто, на підприємстві не виконується перша нерівність, тому баланс неможна вважати абсолютно ліквідним

Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» (або табл.2.16) за допомогою табл. 2.23.

Таблиця 2.23 – Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками

Коефіцієнти ліквідності підприємства	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Норма	Розрахункові значення			Відхилення
			На початок попереднього року	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	
а	б	в	1	2	3	3-2
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1195+1200	= 2,0	3,603	3,582	4,341	0,759
	1695					
2. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	1195+1200-1100-1110	1,0	2,900	3,152	3,637	0,485
	1695					
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1160+1165	> 0,2 [0,25... 0,35]	0,006	0,002	0,005	0,003
	1695					

З табл. 2.23 видно, що коефіцієнти поточної і швидкої ліквідності перевищують норму майже вдвічі та більше разів, що позитивно характеризує

діяльність підприємства та свідчить про змогу підприємства покрити свої термінові зобов'язання. Але негативним є невідповідність коефіцієнту абсолютною ліквідності нормативному значенню, що свідчить про неможливість погашення підприємством його термінових зобов'язань абсолютно ліквідними активами.

За результатами визначення стійкості підприємства, його платоспроможності та ліквідності, можемо визначити ймовірність банкрутства ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства здійснюють за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за двох факторною моделлю Альтмана здійснюється за допомогою формули 1.

$$Z = -0,3877 - 1,0736 \cdot K_{пл} + 0,579 \frac{ПК}{П} \quad (1)$$

де Z – показник ймовірності банкрутства

$K_{пл}$ – коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)

ПК – позиковий капітал (ф. №1, 1595+1695+1700)

П – сума пасивів (ф. №1, р. 1900)

Якщо $Z > 0$, констатується високий рівень банкрутства, при $Z < 0$ – низький.

$$Z_{поч.попер} = -0,3877 - 1,0736 * 3,6,3 + 0,579 * 19352 / 105784 = - 4,15$$

$$Z_{кін.попер} = -0,3877 - 1,0736 * 3,582 + 0,579 * 22597 / 117550 = - 3,39$$

$$Z_{кін.звіт} = -0,3877 - 1,0736 * 4,341 + 0,579 * 21286 / 130698 = - 0,3$$

Протягом трьох періодів спостерігається низький рівень ймовірності банкрутства. Хоча на кінець звітного року він є менше 0, проте наближається до нього. Тобто можна сказати про ймовірну загрозу настання банкрутства, якщо не застосувати певні заходи.

Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спрінгейта здійснюється за допомогою формули 2.

$$Z = 1,03A + 3,07B + 0,66C + 0,4D, \quad (2)$$

де

Цільові показники	Порядок розрахунку	Алгоритм розрахунку
A	$\frac{\text{Робочий капітал}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	$\frac{\text{р. 1195+1200 ф.№1}}{\text{р. 1300 ф.№1}}$
B	$\frac{\text{Прибуток до сплати податків та відсотків}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	$\frac{\text{р.2290 (2295) ф.№2}}{\text{р. 1300 ф.№1}}$
C	$\frac{\text{Прибуток до сплати податків}}{\text{Короткострокова заборгованість}} ;$	$\frac{\text{р.2290 (2295) ф.№2}}{\text{р. 1695 ф.№1}}$
D	$\frac{\text{Обсяг продажу}}{\text{Загальна вартість активів}} ;$	$\frac{\text{р.2000 ф.№2}}{\text{р. 1300 ф.№1}}$

Таблиця 2.24 – Оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спрінгейта

Цільові показники	Алгоритм розрахунку	Попередній рік	Звітний рік
A	р. 1195ф.№1	0,311	0,293
	р. 1300 ф.№1		
B	р.2290 (2295) ф.№2	0,004	0,001
	р. 1300 ф.№1		
C	р.2290 (2295) ф.№2	0,021	0,008
	р. 1695 ф.№1		
D	р.2000 ф.№2	0,581	0,681
	р. 1300 ф.№1		
Z	1,03A+3,07B+0,66C+0,4D	0,580	0,583

За результатами оцінка ймовірності банкрутства підприємства за моделлю Спрінгейта можна зробити висновок, що значення інтегрального показника Z впродовж обох років менший, ніж 0,862, що свідчить про високу ймовірність банкрутства підприємства.

Висновки до розділу 2

Фінансовий результат до оподаткування в звітному році порівняно з попереднім був позитивним, який збільшився на 160 тис. грн. або на 50,31%. Це відбулось за рахунок зменшення прибутку від реалізації продукції на 250 тис. грн. або на 34,34%, зменшення збитків від фінансової діяльності на 410 тис. грн.

Показники фінансової стійкості підприємства впродовж досліджуваного періоду відповідають нормативним значенням, що дозволяє зробити висновок про ефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову стабільність функціонування підприємства на ринку.

Коефіцієнти поточної ліквідності та швидкої ліквідності знаходиться в межах норми що позитивно характеризує діяльність підприємства та свідчить про згоду підприємства покрити свої термінові зобов'язання. Але негативним є невідповідність коефіцієнту абсолютною ліквідності нормативному значенню, що свідчить про неможливість погашення підприємством його термінових зобов'язань абсолютно ліквідними активами.

Всі показники рентабельності мають дуже низькі значення. Рентабельність виробництва збільшилася на 0,07% пункти. Інші показники рентабельності капіталу зменшились, що про тенденцію до негативних змін до діяльності підприємства.

Оцінка ймовірності банкрутства за двох факторною моделлю Альтману свідчить, що інтегральний показник $Z < 0$, що свідчить про низький рівень ймовірності банкрутства підприємства та позитивно характеризує його діяльність.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НА ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

3.1 Загальна характеристика організації бухгалтерського фінансового обліку на підприємстві

Система бухгалтерського обліку – це своєрідний механізм підготовки та відображення інформації про майнове та фінансове становище підприємства. Завдяки цій інформації внутрішні та зовнішні її користувачі мають уявлення про реальний стан справ на підприємстві.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форми його організації:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;
- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;
- ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою;
- самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності

безпосередньо власником або керівником підприємства. Ця форма організації бухгалтерського обліку не може застосовуватися на підприємствах, звітність яких повинна оприлюднюватися.

В основі організації ведення бухгалтерського обліку на підприємстві є облікова політика, яку підприємство визначає самостійно. «Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» – таке визначення облікової політики наведено в статті 1 «Визначення термінів» Закону України від 16.07.99 р. №996-XIV»Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Згідно з визначенням, облікова політика підприємства базується на основних принципах обліку та звітності. Під принципами бухгалтерського обліку слід розуміти правила, якими необхідно керуватися при вимірюванні, оцінці й реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

Облікова політика розробляється головним бухгалтером і затверджується керівником, в даному випадку Генеральним директором. Під час розробки облікової політики слід враховувати вимоги до якісних характеристик бухгалтерського обліку та фінансової звітності, викладені в пунктах 14-17 П(С)БО 1, методи та процедури, передбачені іншими П(С)БО, норми й нормативи, встановлені законодавчими актами України.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-XIV та затвердженими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, затвердженими наказами Мініфіну України, іншими нормативними актами, підприємство має право самостійно визначати вибір облікової політики, з метою забезпечення на підприємстві єдиних принципів, методики та процедур при відображенні поточних операцій в обліку та складанні фінансової звітності. Облікова політика — це передусім внутрішній документ. Він закріплює ті підходи до обліку операцій, які забезпечать достовірне та доречне подання інформації у фінансові звітності.

Відсутність такого документа призводить до недотримання єдиної облікової політики в разі зміни бухгалтера. Крім того, у даному документі встановлюються правила обліку в тих ситуаціях, коли чинне законодавство надає підприємству більше ніж один варіант, що при відсутності такого документа збільшить ризик допущення помилок.

Облікову політику ПП ФІРМА «ГАРМАШ» було затверджено наказом «Про облікову політику підприємства» № 47-01 від 16.07.2019 р., в якій визначено власна форма бухгалтерського обліку як певна система реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених цим Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних; розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів; затверджує правила документообігу і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку; керівник підприємства створює необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечує неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів. Дотримання законодавчих та нормативних актів передбачає:

- облік основних засобів здійснюється у відповідності до П(С)БО 7; амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом;
- поточна дебіторська заборгованість обліковується у відповідності до П(С)БО 10; резерв сумнівних боргів не створюється;
- облік запасів здійснюється у відповідності до П(С)БО 9, при вибутті запаси оцінюються за методом ФІФО;
- облік витрат здійснюється відповідно П(С)БО 16
- організація податкового обліку на підприємстві здійснюється у

відповідності до діючого законодавства за допомогою окремих реєстрів податкового обліку.

На підприємстві бухгалтерський облік автоматизовано. На даний момент в бухгалтерії підприємства використовують спеціальна програма, яку розроблено спеціально для ПП ФІРМИ «ГАРМАШ», яка поступово удосконалюється відповідно до сучасну українського законодавства.

На ПП ФІРМА «ГАРМАШ» створено відділ бухгалтерської служби, який реалізує облікову політику.

Організаційну структуру бухгалтерії можна представити у вигляді наступної схеми на рис.3.1.

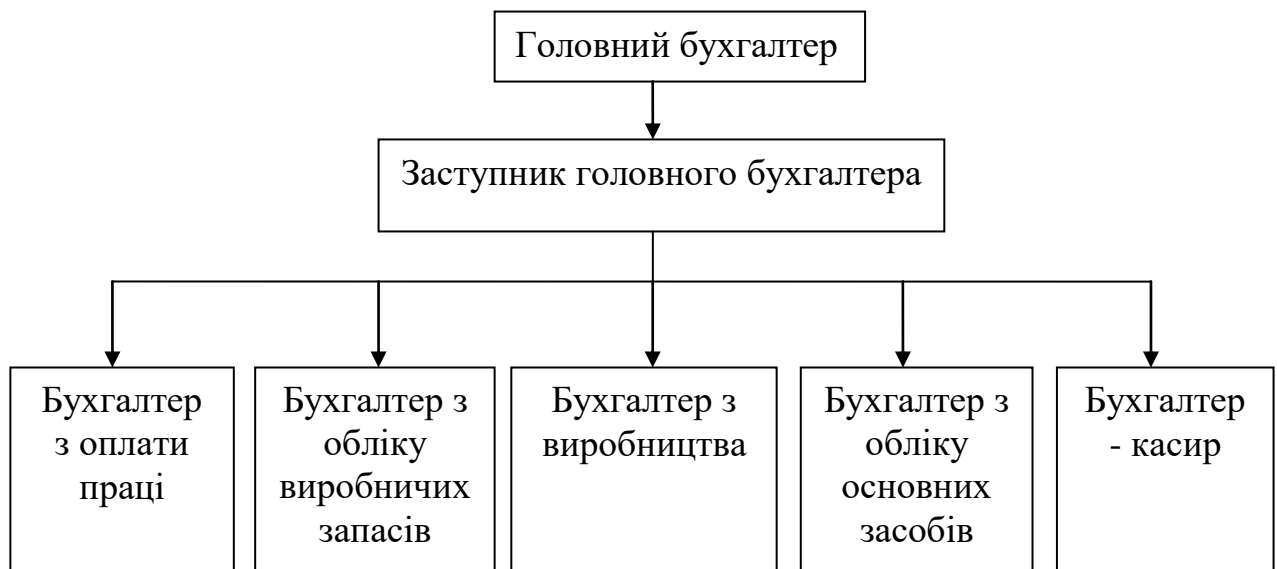

Рис.3.1 Організаційна структура бухгалтерії

Згідно з трудовим законодавством працівники та службовці несуть матеріальну та дисциплінарну відповідальність. Матеріальна відповідальність працівників і службовців представляє собою один з видів юридичної відповідальності за допущене правопорушення. Вона полягає в зобов'язанні працівників відшкодувати завдану з їх вини шкоду підприємству, з яким вони знаходяться в трудових відносинах.

Крім матеріальної-відповідальності бухгалтери несуть також і дисциплінарну. Таке порушення представляє собою протиправне невиконання або неналежне виконання працівником своїх обов'язків, тобто потрібна

наявність двох умов: протиправність; вина. Основні види покарання: догана; звільнення.

На ПП ФІРМА «ГАРМАШ» ведення бухгалтерського обліку здійснюється бухгалтерією, на чолі з головним бухгалтером.

Розподіл обов'язків між працівниками бухгалтерії є таким:

Головний бухгалтер:

– забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності;

– організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;

– бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;

– забезпечує повний облік грошових засобів, товарно-матеріальних цінностей та основних засобів, що надходять на підприємство, а також своєчасне відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з їх рухом;

– безпосередньо контролює усі фінансові операції, які здійснює ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

– забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності і подання її у встановлені строки;

– забезпечує збереження бухгалтерських документів, оформлює їх для передачі в архів;

– забезпечує суворе додержання штатної, фінансової та касової дисципліни;

– контролює стягнення у становленні строки дебіторської та погашення кредиторської заборгованості, додержання платіжної дисципліни.

Головному бухгалтеру забороняється приймати до виконання документи по операціях, що порушують чинне законодавство, фінансову дисципліну.

Заступник головного бухгалтера:

- здійснює контроль за роботою з ведення бухгалтерського обліку зобов'язань і господарських операцій;
- за узгодженням з головним бухгалтером і з дозволу директора надає кредиторам, інвесторам, аудиторам та іншим користувачам бухгалтерської звітності зіставну і достовірну бухгалтерську інформацію про стан розрахунків з дебіторами і кредиторами;
- готує дані по відповідних ділянках бухгалтерського обліку для складання звітності;
- виконує роботи з формування, ведення і зберігання бази даних бухгалтерської інформації, вносить зміни до довідкової та нормативної інформації, використовуваної при обробці даних;
- бере участь у проведенні інвентаризацій грошових коштів і товарно-матеріальних цінностей.

Бухгалтер з оплати праці:

- нараховує у встановленому порядку всі види заробітної плати, допомоги з тимчасової непрацездатності, премії, доплати, надбавки, оплату за змушені простої, пенсії, допомоги на дітей малозабезпеченим родинам й інші виплати, веде облік резерву на оплату (щомісяця);
- нараховує й контролює перерахування в бюджет податків і зборів із зарплати робітників, фахівців і службовців (щомісяця);
- підготовляє довідки працівникам підприємства з питань нарахування заробітної плати, інших виплат й утримань із них (по необхідності).

Бухгалтер з обліку виробничих запасів:

- здійснює облік надходження та витрачання запасів і розрахунки з постачальниками;
- бере участь в інвентаризації по всіх складах підприємства;
- здійснює облік матеріальних витрат;
- контролює розробку щомісячних звітів складів.

Бухгалтер з виробництва:

- складає бухгалтерську звітність з виробництва;
- здійснює облік втрат від браку при виробництві продукції;
- складає виробничі звіти;
- здійснює облік витрат по рахунках 23, 91, 92, 93, 94.

Бухгалтер з обліку основних засобів:

- здійснює облік основних засобів, нарахування амортизації в бухгалтерському обліку з відображенням на рахунках 1 класу;
- здійснює облік робіт з поліпшення основних засобів (поточні ремонти, техобслуговування);
- бере участь в інвентаризації активів та зобов'язань підприємства;
- складає «Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)».

Бухгалтер-касир:

- отримує, зберігає та проводить видачу за призначенням грошей та інших цінностей;
- веде касову книгу та картку аналітичного обліку готівкових операцій;
- оформляє чеки на отримання готівки, прибуткові та видаткові ордери;
- здійснює записи до касової книги;
- проводить операції з підзвітними особами: авансові й інші звіти;
- здійснює облік по рахунках 30, 31.

На ПП ФІРМА «ГАРМАШ» чітко розмежовано права та обов'язки кожного працівника бухгалтерії.

Методичною базою ведення бухгалтерського обліку є використання первинних облікових документів, інвентаризації, оцінки, калькулювання, організації обліку (управлінського, бухгалтерського та податкового), виконання розрахунків, контролю, підготовки звітності.

Бухгалтерський облік на підприємстві проводиться згідно з планом рахунку підприємства. План рахунків бухгалтерського обліку – це системати-

зований перелік найменувань і кодів рахунків та субрахунків бухгалтерського обліку, що використовується для відображення діяльності підприємства, установи, організації.

На підприємстві ведеться Головна книга, яка є систематичним реєстром синтетичного обліку.

Кожний запис по дебету рахунку Головної книги одночасно – показує кореспондуючий рахунок по кредиту і, навпаки, запис по кредиту рахунку кореспондуючий рахунок по дебету. Тому кожний запис у Головну книгу роблять двічі: один раз по дебету, другий раз – на кредиту відповідних рахунків. Після закінчення місяця по кожному рахунку підраховують обороти по дебету і кредиту, визначають залишки і складають оборотну відомість.

Документи виготовлені машинним способом, для надання їм юридичної сили повинні відповідати вимогам стандартів і бути закодовані відповідно до затвердженої системи кодифікації. Оригінал документа має відповідати запису на машинному носіїві. Оригіналом машинограми є перший за часом друкований екземпляр цього документа на паперовому носіїві. На машинограмі, яка є копією документа на машинному носіїві, додатково повинні бути представлені печатка чи штамп і відповідні підписи організації. Якщо в оригіналі машинограми вносяться зміни, на ній повинні бути вказані обґрунтування змін, дата їх внесення, посада і підпис посадової особи, яка здійснила зміни.

Фінансова звітність ПП ФІРМА «ГАРМАШ» включає такі форми: «Баланс», «Звіт про фінансові результати», «Звіт про рух грошових коштів», «Звіт про власний капітал», «Примітки до річної фінансової звітності» та «Інформація за сегментами». Звітним періодом для складання фінансової звітності являється рік. Баланс складається на кінець останнього дня звітного періоду. Проміжна (місячна, квартальна) звітність, яка охоплює визначений період, складається наростаючим стогом з початку звітного року. Підприємство зобов'язане подавати квартальну і річну фінансову звітність органам ДФС

Лиманського району, органам державної, виконавчої влади та іншим користувачам фінансова звітність надається у відповідності з діючим законодавством. Строк надавання установлюється Кабінетом Міністрів України.

Фінансова звітність являється відкритою окрім випадків, передбачених законодавством. Отже, бухгалтерський фінансовий та податковий облік на ПП ФІРМА «ГАРМАШ» ведеться згідно з законодавством України і відображає весь процес фінансово-економічної діяльності підприємства.

3.2 Організація і методика обліку фінансових результатів на ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» обґрунтовано сутність дефініцій «прибуток» та «збиток»; прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати. А збитки – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійсненні ці витрати [1].

Процес формування фінансового результату, чистого прибутку або чистий фінансовий результат після оподаткування проходить ряд етапів його перетворення. Починаючи отримання валового прибутку після реалізації і отримання чистого доходу. Наступний етап, це отримання фінансового результату від основної операційної діяльності, та фінансовий результат від іншої операційної діяльності, дає нам загальний результат від операційної діяльності. Разом з тим, існують ще інші види діяльності підприємства. До них відносять фінансову діяльність, інвестиційну діяльність та інша діяльність.

Формування фінансового результату на ПП ФІРМА «ГАРМАШ» здійснюється за рахунок основної операційної діяльності, яка полягає у виробництві ковбасних і м’ясних виробів для населення. Як було відмічене в розділу про загальну організацію облікового процесу на підприємстві, бухгалтерській і фінансовий облік обліку фінансових результатів ведеться на електронних носіях, спеціально розробленої програми. Облік готової продукції починається з передачі її на склад готової продукції, де облік ведеться по

виробничій собівартості. Оформляється приходна накладна, заводиться картотека, де фіксують, коли була вироблена продукція, в якій кількості і вартості за кожним видом асортименту. Автоматизований склад надає можливість оперативного обліку наявності окремої продукції в реальному часі.

Розглянемо конкретно, як формується фінансовий результат у таблиці 3.1

Таблиця 3.1 Формування фінансового результату від реалізації готової продукції

Назва операції	Кореспонденція рахунку		Сума, тис.грн	Документ
	Д-т	К-т		
Передача виробленої продукції на склад	26	23	72444	Накладна
Відображення собівартості реалізованої готової продукції	901	26	72444	Бухгалтерський запис
Реалізація продукції споживачу	361	701	106868	Договір купівлі-продажу
Відображено ПДВ, 20%	701	641	17811	Бухгалтерський запис
Фінансовий результат операційної діяльності	701	791	89057	Бухгалтерський запис
Нарахована заробітна плата адміністрації	92	661	7411	Платіжна відомість
Віднесено адміністративні витрати на фінансовий результат	791	92	7411	Бухгалтерський запис
Нараховані витрати на збут за оренду приміщення	93	685	8724	Договір оренди
Віднесено витрати на збут на фінансовий результат	791	93	8724	Бухгалтерський запис
Зараховано податок на прибуток, 18 %	791	98	86	Розрахунок, декларація з податку на прибуток
Визначення чистого фінансового результату: прибуток	791	441	392	Закриття рахунку 791 441

3.3 Організація і методика аудиту фінансових результатів на ПП ФІРМА «ГАРМАШ»

Для визначення достовірності ведення облікового процесу та його законність щорічно проводиться аудит фінансових результатів. Задачами аудиту є:

1. перевірка повноти даних, які відображають результати фінансово-господарської діяльності підприємств;
2. встановлення відповідності інформації про фінансові результати положенням облікової політики;
3. перевірка коректності класифікації доходів і витрат;
4. встановлення законності процедур оформлення фактів господарського життя, звірка даних, які відображені в первинних облікових документах;
5. встановлення достовірності відображення фінансових результатів.

Інформаційним забезпечення аудиту фінансових результатів являються первинні документи обліку : договори, накладні, відомості, карти, реєстри, наказ про облікову політику, договори з матеріально відповідальними особами, оборотно-сальдові відомості, звіти комонників про рух продукції, банківські документи, які підтверджують здійснених операцій, документи касових операцій, Обов'язкове матеріали фінансової звітності підприємства

За результатами проведеного аудиту складається Акт аудиторської перевірки, в якому відображаються виявлені недоліки і рекомендації їх усунення.

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК
про фінансові результати діяльності
ПП ФІРМА «ГАРМАШ» станом на
31.12.2022 року

1.1. Основні відомості про аудитора:

Незалежний аудитор Свідоцтво № 2711 про внесення до реєстру аудиторських фірм та аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, видане за рішенням № 560 Аудиторської палати України.

Аудитор Ощепков С.О. сертифікат серія А № 0402711, виданий Рішенням Аудиторської палати України за № 560 від 15.08.2022 року. Термін дії сертифікату до 1 серпня 2027 року.

Місце проживання: м. Одеса, вул. Канатна, 112. Телефон: 0960056109

Дата видачі аудиторського висновку: 20 березня 2024 року.

1.2. Основні відомості про Компанію:

Повна назва Компанії	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО ФІРМА «ГАРМАШ»
Скорочена назва Компанії	ПП ФІРМА «ГАРМАШ»
Код ЄДРПОУ	25036281
Організаційно-правова форма емітента	Приватне підприємство
№ свідоцтва про державну реєстрацію (перереєстрацію), дата видання свідоцтва	Серія А00 № 7504343 Зареєстровано 29.10.1997 р. за № 15561050003000648
Орган, який видав свідоцтво	Виконавчий комітет Лиманського району
Юридична адреса і місце знаходження	65005, Україна, с. Олександрівка, вул. Центральна, 8а, Лиманський район, Одеська обл.
Основні види діяльності	Виробництво м'ясних продуктів
Кількість учасників	1
Чисельність працівників	157
Наявність і місцезнаходження філій	-
Номер, дата та строк дії ліцензії на здійснення діяльності	-

1.3. Основні відомості про умови договору на проведення аудиту:

Дата та номер договору на проведення аудиту: № 07/01 від 15.01.2024 р.

Дата початку та дата закінчення проведення аудиту: 15.02.2024 р. – 14.03.2024 р.

Масштаб проведення аудиту: перевірка достовірності обліку фінансових результатів за 12 місяців 2022 року

1.4. Змістова частина

До перевірки надана наступна документація:

- оборотні та сальдові відомості;
- відомості аналітичного обліку, журнали-ордера;
- первинні документи операцій: договори купівлі-продажу, Звіти касових операцій, банківські документи, фінансова звітність: »Баланс», «Примітки до фінансової звітності», «Звіт про фінансові результати», «Рух грошових коштів»

Перевіркою охоплені наступні питання:

- Облік і документальне оформлення операцій зі зберіганням готової продукції;
- Операції з реалізації готової продукції
- Облік операцій формування собівартості реалізованої продукції
- Облік адміністративних витрат, їх склад
- Облік витрат на збут і віднесення їх на собівартість продукції
- Облік інших доходів і витрат, достовірність їх оформлення
- Відповідність бухгалтерського обліку вимогам законодавства.

Мною, незалежним аудитором Ощепковим С.О. проведена перевірка у відповідності з вимогами Господарського кодексу України, «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Міжнародних стандартів аудиту, Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших законодавчих та нормативних актів.

Висновок сформований у відповідності до вимог Міжнародних стандартів аудиту №700 “Аудиторський висновок про фінансову звітність” та № 800 “Аудиторський висновок при виконанні завдань з аудиту спеціального призначення”. Ці стандарти зобов’язують аудиторів планувати і здійснювати

аудиторську перевірку так, щоб одержати обґрунтовану впевненість у тому, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень.

Розмір суттєвості помилки (невідповідності даних обліку акціонерного товариства даним його звітності) у відповідності з вимогами національного нормативу аудиту № 11 “Суттєвість та її взаємозв’язок з ризиками аудиторської перевірки” прийнято у розмірі 1,0 тис.грн.

Висловлення думки аудитора стосовно розкриття інформації щодо показники фінансово-господарської діяльності у фінансовій звітності відповідно до встановлених нормативів

Фінансово-господарська діяльність ПП ФІРМА «ГАРМАШ» здійснюється відповідно до чинного законодавства, прийнята система бухгалтерського обліку відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів. Фінансова звітність складена за даними обліку і достовірно відображає у всіх істотних аспектах фактичний фінансово-господарський стан підприємства станом на 31.12.22 р. за результатами операцій за період з 01.01.2022р. по 31.12.2022р.

Фінансова звітність за 12 місяців 2022 року складена відповідно до вимог національних нормативів (стандартів) бухгалтерського обліку в Україні.

Дані, відображені в Балансі, підтверджуються залишками на рахунках активів і зобов'язань. Аналіз статей Звіту про фінансові результати дає реальну інформацію про доходи і витрати, про прибутки і збитки, отримані внаслідок діяльності підприємства за звітний період.

Бухгалтерський ПП ФІРМА «ГАРМАШ» ведеться згідно з Законом “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік ПП ФІРМА «ГАРМАШ» забезпечує своєчасне та повне відображення всіх господарських операцій за відповідними рахунками і параметрами та надання необхідної інформації користувачам про стан активів,

зобов'язань, результати фінансової діяльності та інших показників.

Облікова політика визначена підприємством самостійно і затверджена Наказом №_№29-01 від 16.07.2018р. У даному наказі відображена методологія ведення бухгалтерського обліку та надання інформації у фінансових звітах, які відповідають вимогам П(С)БО і найбільше адаптовані до діяльності підприємства. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалась.

На підприємстві застосовується автоматизована система обліку.

1.5. Висловлення думки стосовно розкриття підприємством інформації про деякі показники фінансово-господарської діяльності у фінансовій звітності відповідно до встановлених нормативів

1.5.1 Думка аудитора стосовно розкриття інформації про активи відповідно до встановлених нормативів

Майно товариства складається з основних засобів та обігових коштів, а також цінностей, вартість яких відображена в балансі ПП ФІРМА «ГАРМАШ». Інформація, що надана в балансі, є повною, правдивою та відповідає національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

Оцінка та класифікація активів за статтями балансу відповідає вимогам НП(С)БО № 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, П(С)БО № 7 “Основні засоби”, П(С)БО № 8 “Нематеріальні активи”, П(С)БО № 9 “Запаси”, П(С)БО № 10 “Дебіторська заборгованість” та прийнятій обліковій політиці.

Фінансові результати

Фінансові результати – це результат господарської діяльності, який відображається у прибутку або збитку діяльності. Процес формування фінансового результату проходить ряд етапів перетворення. Спочатку формується валовий прибуток, як результат виробничої діяльності. Далі визначається фінансовий результат від операційної діяльності, який для ПП ФІРМА «ГАРМАШ» є основним. За 2022 рік інших видів формування

фінансового результату не було. Аналітичний облік ведеться на рахунку 701 – реалізація готової продукції і списується на рахунок 791, як фінансовий результат від реалізації продукції, який закривається рахунком 44 – прибуток, на кінець 2022 року сума чистого фінансового результату склала 392 тис.грн.

Висновок:

Мною, незалежним аудитором Ощепковим С.О. проведено ауди-торську перевірку у відповідності з вимогами та положеннями Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” та Міжнародними стандартами аудиту. Ці стандарти зобов’язують аудитора планувати і здійснювати аудиторську перевірку з метою одержання обґрунтованої впевненості в тому, що фінансова інформація не містить суттєвих викривлень. Аудит включає перевірку шляхом тестування доказів, які підтверджують суми й розкриття інформації у фінансових звітах товариства.

Аудиторська перевірка також включає оцінку застосованих принципів бухгалтерського обліку, здійснених управлінським персоналом, а також оцінку загального подання фінансових звітів.

Вважаю, що проведена мною аудиторська перевірка забезпечує обґрунтовану підставу для висловлення думки.

На мою думку, за результатами співставлення фінансових результатів, які відображені у фінансовій звітності (Баланс, звіт про фінансові результати та примітки до фінансової звітності) із даними бухгалтерського обліку суттєвих відхилень не виявлено, перевірена фінансова інформація ПП ФІРМА «ГАРМАШ» відображена справедливо та достовірно, відповідає нормативним вимогам щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні.

Оскільки аудитор не приймав участь у проведенні фактичної інвентаризації активів та зобов’язань, вважаю за можливе надати умовно-позитивний аудиторський висновок щодо діяльності ПП ФІРМА «ГАРМАШ».

Валюту балансу ПП ФІРМА «ГАРМАШ» станом на звітну дату у сумі 130698_тис.грн.підтверджую.

Незалежний аудитор

Ощепков С.О.

(сертифікат серії А № 0402711 від 15.08.2022)

Висновки до розділу 3

ПП ФІРМА «ГАРМАШ» працює в правовому полі на загальних умовах, сплачує всі податки і збори. В основі облікового процесу лежить законодавча база, нормативні документи, інструкції, які спрямовані на формування облікової політики підприємства. Облікову політику розробляє головний бухгалтер, яка затверджується керівником підприємства. На ПП ФІРМА «ГАРМАШ» створено відділ бухгалтерії, в якому працюють 7 фахівців, кожний виконує власні функціональні обов'язки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті проведеного дослідження обраної теми «Організація і методика обліку та аудиту фінансових результатів (на прикладі ПП ФІРМА «ГАРМАШ»)» було визначено, що категорія фінансові результати має складні характеристики. Різні автори приділяють окремим сторонам формування фінансового результату. Фінансовий результат є основною частиною бухгалтерського обліку, адже займає вирішальне місце у діяльності будь-якого підприємства. Головною метою створення та функціонування господарюючого суб'єкта є створення позитивного фінансового результату, що виступає у формі прибутку, який визначає ефективність його діяльності. На основі фінансових результатів можна проаналізувати стан підприємства на ринку, а саме його платоспроможність, ліквідність та рентабельність.

Облік фінансових результатів ведеться на рахунку 79 «Фінансові результати» згідно з чинним планом рахунків. На рахунку 79 «Фінансові результати» закриваються рахунки класів 7 та 9, а саме списуються доходи та витрати підприємства. Рахунок 79 «Фінансові результати» закривається на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

Вся інформація про фінансовий результат відображається у річних та квартальних фінансових звітах підприємства. Це баланс, звіт про фінансові результати, примітки до фінансової звітності. Найбільш змістовним звітом є звіт форми № 2 «Звіт про фінансові результати». Такі звіти підприємства є інформацією вільного доступу для потенційних партнерів підприємства, на основі яких вони можуть визначити рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства та вирішити питання про подальшу співпрацю.

Облік фінансових результатів посідає особливе місце в бухгалтерському обліку, що вимагає від бухгалтерів певної уваги та майстерності.

Проведене дослідження економічної суті, методичних підходів до визнання доходів, витрат і формування фінансового результату. Доведено, що

в умовах дії ринкових відносин, для прийняття управлінських рішень на рівні підприємства і розрахунку загальнодержавних статистичних показників важливого значення набуває інформація про фінансові результати. Важливість показника прибутку для різних користувачів підтверджує об'єктивну потребу проведення аудиту обліку фінансових результатів. Завдання якого полягають у перевірці достовірності та законності проведених операцій, додержання нормативних та законодавчих актів облікового процесу фінансових результатів, запровадження єдиних принципів, методологічних засад визнання доходів та витрат.

В другому розділі роботи наведено характеристику діяльності ПП ФІРМА «ГАРМАШ» та проаналізовано основні техніко-економічні показники її діяльності за 2021 -2022 роки. Результати розрахунку показників діяльності характеризують, що у 2022 році підприємство покращило власну діяльність, про що вказують зростання кількісних і якісних показників. У 2022 році порівняно з 2021 роком обсяг продукції в натуральному вираженні збільшився на 28,58%, що дорівнює зростанню на 124,5 тонн. В діючих цінах обсяг виробленої продукції збільшився на 22942,7 тис. грн., дорівнює зростанню на 35,18 %. В діючих цінах відбулось зростання обсягу продукції за рахунок зростання середньої оптової ціни за 1 тону продукції на 7677 тис. грн. або на 5,13 %.

В порівняних цінах обсяг виробленої продукції за цей же період збільшився на 19599,6 тис. грн, що дорівнює темпам зростання на 28,58% на

Чистий дохід від реалізації продукції в 2022 році збільшився порівняно з 2021 роком на 20754 тис. грн. або на 30,38%. Разом з тим, вартість реалізованої продукції менше ніж вартість виробленої продукції у 2022 році в діючих цінах. Чистий дохід збільшився на 30,38 %, тоді як вартість виробництва продукції в діючих цінах зросла на 35,18 %.

Собівартість реалізованої продукції зросла на 39,64 %, що спричинило зростання витрат на 1 грн. на 5,9 копійок або на 7,1 %. У 2021 та у 2022 роках

фінансовий результат від операційної діяльності позитивний, але зменшився на 34,34 %. Також отримано чистого прибутку відповідно у 2021 році 321 тис.грн, у 2022 році 478 тис. грн.

В результаті діяльності зросли якісні показники: продуктивність праці зросла на 50,16 %, рентабельність виробництва зросла на 0,04 %. Покращились кількісні показники, такі як фондівіддача зросла на 9,361 %, матеріаловіддача зросла на 21,87 % на одну гривну. Разом з тим, за рахунок суттєвого зростання оборотних коштів на 81,56 %, значно знизився коефіцієнт оборотності з 1,398 до 1,027, тобто на 26,54 %.

В робот проведено поглиблений аналіз фінансових результатів, якій показав, основний фінансовий результат ПП ФІРМА «ГАРМАШ» сформовано за рахунок основної операційної діяльності, якій має позитивний результат. Також проведено аналіз фінансового стану підприємства та його ліквідність. В результаті аналізу визначено, що підприємство не є абсолютне ліквідне із-за незначної кількості грошей у касі і на рахунку в банку.

Третій розділ присвячено характеристиці організації бухгалтерського обліку на ПП ФІРМА «ГАРМАШ» та проведенню аудиту.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форми його організації.

В основі організації ведення бухгалтерського обліку на підприємстві є облікова політика, яку підприємство визначає самостійно. «Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» Дотримання законодавчих та нормативних актів передбачає:

- облік основних засобів здійснюється у відповідності до П(С)БО 7; амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом;

- поточна дебіторська заборгованість обліковується у відповідності до П(С)БО 10; резерв сумнівних боргів не створюється;

- облік запасів здійснюється у відповідності до П(С)БО 9, при вибутті запаси оцінюються за методом ФІФО;
- облік витрат здійснюється відповідно П(С)БО 16
- організація податкового обліку на підприємстві здійснюється у відповідності до діючого законодавства за допомогою окремих реєстрів податкового обліку.

НА ПП ФІРМА «ГАРМАШ» створено відділ бухгалтерської служби, якій реалізує облікову політику. Фінансова звітність ПП ФІРМА «ГАРМАШ» включає такі форми: «Баланс», «Звіт про фінансові результати», «Звіт про рух грошових коштів», «Звіт про власний капітал», «Примітки до річної фінансової звітності» та «Інформація за сегментами». Звітним періодом для складання фінансової звітності являється рік. Баланс складається на кінець останнього дня звітного періоду.

Для визначення законності, повноти і своєчасності формування обліку фінансових результатів проводиться аудит фінансових результатів. Відповідно Закону України «Про аудит і аудиторську діяльність» проведені всі процедурні питання. Надана вся інформація про облікові операції. По результатам проведеного аудиторської перевірки складено аудиторській висновок, якій отримав позитивний висновок.

Пропозиції для впровадження заходів, щодо покращення фінансового стану підприємства, зростання фінансового результату пропонується:

1. Скоротити непродуктивні витрати, в тому числі витрати адміністрації і витрат на збут
2. Збільшити обсяг виробництва за рахунок розширення ринку з реалізації готової продукції
3. Удосконалити облік фінансових результатів для забезпечення своєчасного прийняття рішень управління підприємством
4. Ввести в штат посаду аудитора, функціями якого буде ведення неперервного моніторингу фінансових результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України. Про Державний бюджет України на 2022 рік від 02.12.2021 № 1928-IX. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>
2. Господарський кодекс України ((ВВР України), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI/ URL:https://ips.ligazakon.net/document/T10_2755
4. П(С)БО 16 «Витрати» URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-16>
5. Закон України «Про бухгалтерській облік та фінансову звітність в Україні URL:https://zakononline.com.ua/documents/show/203480__592395
6. Наказ Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99р (з Інструкцією про застосування плану рахунків). URL:<https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buhgalterskogo-ucheta/388-plan-rahunkiv.html>
7. П(С)БО 9 – «Запаси» URL:<https://kodeksy.com.ua/buh/psbo/9.htm>
- 8 Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 №879, URL:<https://pfa.com.ua/konsultatsii-i-royasneniya/inventaryzatsiya-u-budgetniy-ustanovi>
9. П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL:<https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-16>
- 10 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №15 “Дохід” МФУ № 290 від 29.11.1999 р.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 3 „Звіт про фінансові результати” МФУ №87 від 31.03.1998 р.
12. Постанова КМ України дід 28.02.2000 р. № 419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності»

URL:http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2011_11_30/an/55/KP000419.html

13.. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Мінфіну України від 27.06.13 р. № 635
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

14 Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені Наказом Мінфіну України від 28.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс]. URL: <http://dtkk.com.ua/show/2cid010035.html>.

15.Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 9,
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2285-20#Text>

16..Антонюк О.П, Ступніцька Т.М., Купріна Н.М., Подгорна І.Є. Економічний аналіз(практикум): Навчальний посібник Львів: «Магнолія 2006», 2010. 320 с

17.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік : облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. Житомир : ЖІТІ, 2013. 480 с.

18. Безверхий К.В. Особливості бухгалтерського обліку за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аспект. Облік і фінанси. 2019. № 2. С. 8-13.

19.Вужинська О.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства. Науковий вісник. 2018. Вип. 18.1. С. 122–128.

20 Бурлака С.М. Особливості визначення фінансових результатів діяльності підприємств / С.М. Бурлака, О.В. Шушлякова
URL:<http://www.repository.hneu.edu.ua/jsru/bitstream/92.pdf>.

21. Бутинець Ф.Ф., Бондар В.П. Звітність підприємства. Житомир: ЖДТУ, 2015. 427 с.

22.Білуха М.Т., Микитенко Т.В. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: Підручник. К.: Українська академія оригінальних ідей. 2019. 888 с.

23. Бурлан С.А., Руденко Н.О. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 184 с
24. Візіренко С.В. Удосконалення методики аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та його фінансового стану. *Управління змінами та інновації*. 2021. №1. С.18-22.
25. Войтенко Т. Загальновиробні витрати: принципи розподілу. Податки та бухгалтерський облік. № 86. жовтень. 2019. С. 30-37.
26. Голов С. Ф. Фінансовий та управлінський облік. Київ : ТОВ «Автоінтерсервес», 2015. 544 с.
27. Губарик О.М., Макуха К.О. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи його вдосконалення URL:<http://global-national.in.ua/issue-14-2016/22-vipusk-14-gruden-2016-r/2681-gubarik-o-m-makukha-k-o-ob>
28. Крот Ю.М., Майданюк В.В. Інформаційне забезпечення та організаційно-методична побудова процесу аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. №6 (74). С.112-117
29. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 556 с.
30. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 528 с
31. Москалюк, Г. О., Чердакоглова М. І. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств . Інфраструктура ринку. 2016. Вип. 2. С. 324-329. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2016_2_66
32. Міжнародні стандарти аудиту (МСА) URL:https://www.apob.org.ua/?page_id=3482
33. Нестеренко Ж. К. Бухгалтерський облік промислових підприємств : Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 311 с.
34. Напрями фінансового моніторингу в системі управління.

[Електронний ресурс] / Т.В. Белопольська // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2011. № 1 (1). С.38-41.

35.Овсійчук О.В. Проблеми організації обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Управління розвитком. 2018. № 15. С. 142-144.

36.Петренко Н. І. Методика аудиту фінансової звітності та шляхи її удосконалення [Електронний ресурс] / Н. І. Петренко // Вісник ЖДТУ. 2020. № 1 (51). URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1582/1/21.pdf>.

37.Петрик О.А., Зотов В.О., Кудрицький Б.В. Аудит: підручник. К.: КНЕУ, 2015. 498 с.

38.Проданчук М. А. Удосконалення обліку і контролю фінансових результатів. К. : ННЦ ІАЕ, 2004. 232 с.

39..Пушкар М. С. Фінансовий облік. Тернопіль : Карт-бланш. 2016.657 с.

40.Рета М.В. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. Вісник НТУ «ХП». 2015. № 25 (1134). С. 25-34.

41..Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. Київ : КНЕУ, 2015. 462 с.

42.Сулейманова Е. Р. Методичні аспекти аудиту фінансових результатів та шляхи його вдосконалення. Управління розвитком. 2011. № 2(99). С. 94–96.

43.Тесленко Т. І. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення / Т.І. Тесленко, Н.В. Конькова Бізнес Інформ. Економіка, Бух. облік та аудит, 2018. №4

44.Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. / Н. М. Ткаченко 5-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2011. 976 с.

45..Тринька Л. Я., Липчанський (Іванчук) О. В. Економічний аналіз. Київ : Алерта, 2016. 568 с.

46.Утенкова, К.О. Аудит [Текст]: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2019. 408 с.

47. Червінська С.Л. Особливості визначення фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. Облік і фінанси АПК. 2019. № 6. С. 107 – 110.

48. Шипіна С.Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. Вісник ЖДТУ. Економічні науки, 2019. №1 (59)

ДОДАТКИ

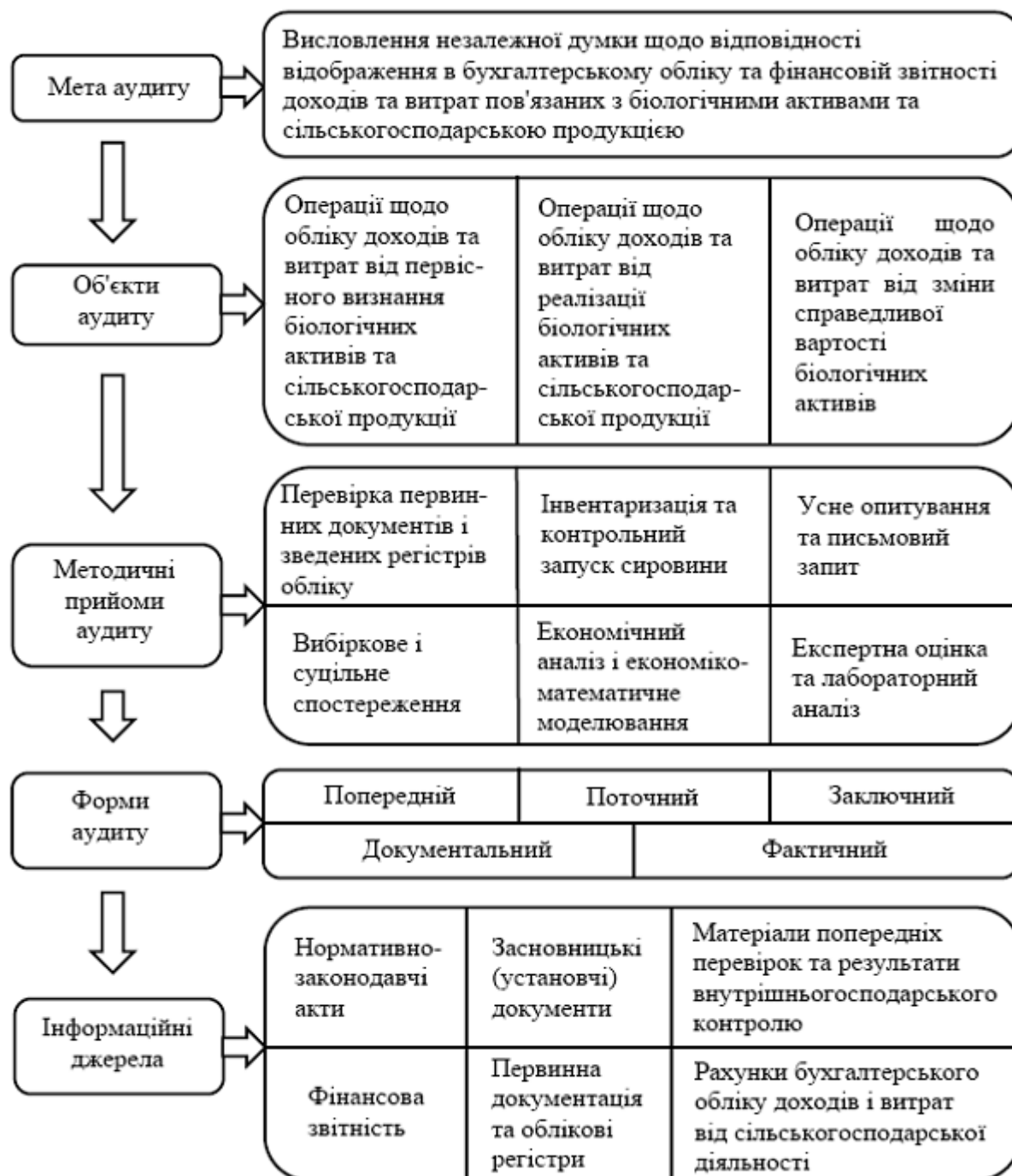

Рисунок - Концептуальна модель аудиту фінансових результатів